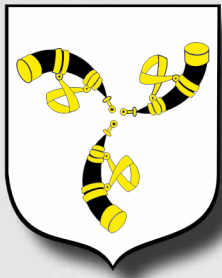

Nr 4 (324) Kwiecień 2018 rok XXVIII

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 2,80 zł (5% VAT)

Dukla .PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

W życiu trzeba mieć trochę szczęścia

Z **Jakubem Głodem** laureatem i **Bartkiem Zychem** finalistą konkursów przedmiotowych organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie rozmawia **Krystyna Boczar-Różewicz**

Jakub Głód – uczeń III klasy Gimnazjum w Dukli, ubiegłoroczny laureat Konkursu z Fizyki, laureat Konkursu z Fizyki i Matematyki w tym roku w konkursach przedmiotowych organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie. Jego motto życiowe to: Nie ma jednego przepisu na sukces, zawsze trzeba iść swoimi drogami.

Jakub Głód - laureat konkursu z matematyki i konkursu z fizyki

K. Boczar-Różewicz: Jesteś ubiegłorocznym laureatem Konkursu z Fizyki i tegorocznym laureatem Konkursu z Fizyki i Konkursu z Matematyki organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie. To wielki sukces, ponoć pierwszy raz dukielskie gimnazjum ma podwójnego laureata z konkursów przedmiotowych. Jesteś mega mózgiem matematycznym?

Jakub Głód: Trochę tak. Lubię te przedmioty, szczególnie fizykę.

kbr: Jak długo przygotowywałeś się do konkursów, czy ktoś ci pomagał?

Jakub Głód: Już w ubiegłym roku brałem udział w Konkursie z Fizyki i zająłem wysoką pozycję- zostałem laureatem. Przygotowywałem się wtedy dość mocno, w tym roku dużo mniej czasu poświęciłem na naukę, rozwiązywałem jednak dużo zadań, cały czas byłem w kontakcie z moim nauczycielem fizyki panem Januszem Lisem, który mi pomagał. Nawet na feriach byłem kilka razy na dodatkowych zajęciach u

pana Lisa w domu. Natomiast do konkursu z matematyki przygotowywała mnie pani Grażyna Matyka, moja nauczycielka matematyki. W ubiegłym roku z matematyki nie udało mi się zakwalifikować nawet do drugiego etapu. Natomiast w tym roku byłem przeszczęśliwy kiedy zobaczyłem, że jestem na liście laureatów. Były dwa powody mojego szczęścia: nie przypuszczałem że zajdę aż tak wysoko, ponieważ mniej się uczyłem, gdyż nie spodziewałem się, że przejdę do etapu trzeciego a i zadania były bardzo trudne. Miałem szczęście.

kbr: Z czego uczyłeś się do konkursów?

Jakub Głód: Przygotowywałem się ze zbioru zadań z fizyki, wydanego przez

Bartek Zych - finalistka konkursu z geografii

Nową Erę, rozwiązywałem arkusze konkursowe z fizyki z lat poprzednich z różnych województw oraz z Repetytorium z fizyki.

kbr: Czy na konkursie zadania z fizyki i matematyki były bardzo trudne, czy odbiegały od materiału objętego programem nauczania w gimnazjum?

Jakub Głód: Jeśli chodzi o fizykę to nie odbiegały od materiału objętego przedmiotem nauczania, ale zakres materiału był szerszy. Zadania z matematyki w trzecim etapie były bardzo trudne: 20 zadań zamkniętych i 3 zadania otwarte, które sprawiły mi najwięcej problemu.

kbr: Kto zauważył Twoje matematyczne zdolności, bo niewątpliwie je masz?

Jakub Głód: Już w Szkole Podstawowej moja wychowawczyni pani Halina Jurczyk mówiła mi, że mam zdolności matematyczne, czego potwierdzeniem był test na koniec trzeciej klasy, który napisałem na 100%. Od czwartej klasy matematyki uczyła mnie pani Matyka. Swoją przygodę z fizyką rozpocząłem w pierwszej klasie gimnazjum, później fizyka stała się moją pasją. Pan Lis cały czas pomaga mi ją rozwijać.

kbr: Jak odnoszą się do twoich osiągnięć koledzy z klasy i szkoły, są z ciebie dumni, czy ci zazdroszczą? Czy z twojej klasy brali udział w eliminacjach z fizyki i matematyki jeszcze inni uczniowie?

Jakub Głód: Wydaje się, że są trochę dumni, ale może nie zawsze. Być dobrym uczniem nie jest teraz w modzie. W konkursie matematycznym startowało jeszcze 4 uczniów, a z fizyki 3.

kbr: Dużo czasu poświęciłeś na naukę i co twoim zdaniem potrzeba, aby odnieść sukces?
ciąg dalszy na str. 10 ▶

Złota myśl:

„Nie można uciec od samego siebie, przenosząc się z miejsca na miejsce”

(Ernest Hemingway)

W kwietniowym numerze:

W życiu trzeba mieć trochę szczęścia.....	2
Święta już tuż, tuż.....	3
Budżet Gminy Dukla na 2018 rok.....	4
Bezpieczny Senior – warsztaty w Cergowej.....	8
ZAWIADOMIENIE.....	9
Ponad 686 000 zł pozyskały stowarzyszenia.....	10
Poezja w obcych językach.....	11
„Kobieta też ma duszę”.....	11
Konkurs wielkanocny rozstrzygnięty.....	12
VII Memoriał im. Andrzeja Bąka w Narciarstwie Alpejskim - Chyrowa.....	12
Zwycięzcy poszczególnych kategorii wiekowych.....	15
Muzeum Polaków Ratujących Żydów.....	15
Julia Baran - Mistrz Ortografii.....	16
Pierwsze miejsce Szkoły Podstawowej w Dukli.....	16
Sezon turystyczny 2018 rozpoczęty.....	17
Pies najlepszym przyjacielem człowieka,.....	17
Turniej Wiedzy o Dukli.....	18
Eko w tradycji i tworzeniu.....	18
Drugie miejsce dla rocznika 2007.....	21
Duathlon Zakopane oraz Zimowy Triathlon Sandomierz.....	21
Olimpiada tenisa stołowego dla niezrzeszonych.....	21
Regionalna Liga Mini Piłki Siatkowej Dziewcząt.....	22
Turniej siatkarski KinderSport+ w Dukli.....	22
„Tropem Wilczym” Biegi Pamięci Żołnierzy Wyklętych.....	22
Dukielskie związki z Konfederacją Barską.....	23
Łowiectwo i ekologia.....	25
W pasiece.....	26
Przepisy ruchu drogowego w praktyce.....	26
Sukces uczniów to nasz priorytet!.....	27
Prawo przy porannej kawie.....	29
Gmina Dukla zrealizowała zadania dotyczące projektu.....	31

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyniak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Halina Cycak, Barbara Pudło

Współpracujący: Witold Puz, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 26. 03. 2018 r.

Udostępniono do sprzedaży 6. 03. 2018 r. Nakład 450 egz.

OKŁADKA: Wystawa pokonkursowa w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli. Fot. Norbert Uliasz

Święta już tuż, tuż...

Wielkanoc wiąże się z wieloma tradycjami, sięgającymi nawet XIV wieku. Jest nie tylko ważna ze względu na duchowy wymiar. Jest to bowiem czas, kiedy przyroda na nowo budzi się do życia. Klimat świąt poczułam w Niedzielę Palmową przy święceniu palmy, a także podczas Jarmarku Wielkanocnego, który od kilku lat odbywa się w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli. To bardzo piękne wydarzenie przypominające o naszej tradycji. Wielkanocne wypieki i potrawy, a także propozycje pisanek wielkanocnych, pięknych ozdób wielkanocnych i tradycyjnych kartek, które prezentowali rękodzielnicy, panie z Kół Gospodyń Wiejskich i uczniowie z dukielskich szkół przyprowadzały mnie prawie o zawrót głowy. Każdy region naszego kraju ma swój charakterystyczny sposób ozdabiania jaj. Są one symbolem pomyślności i odradzającego się życia. Niedziela Palmowa, zwana dawniej „Kwietną” lub „Wierzbową” rozpoczynająca Wielki Tydzień, stanowi bardzo ważny dzień w religii chrześcijańskiej. Symbolizuje wjazd Jezusa do Jerozolimy. W Święta Wielkanocne nie może zabraknąć baranka – to symbol Zmartwychwstałego Chrystusa, który umarł na krzyżu dla odkupienia ludzkości.

Krystyna Boczar-Różewicz

Dla pasjonatów poezji i nie tylko dla nich drukujemy Tryptyk Wielkanocny **Adama Czai** z Równego:

Cierpienie Jezusa

*Męka z Jego ran strumieniami sphywała
wtedy między niebem i ziemią nowym przymierzem
krwawa tęcza zajaśniała –
- Męka z Jego ran*

Droga Krzyżowa

*Belkę krzyża włożyli mu na ramiona
i wśród krzyków, obelg, pogardy, w pocie i we krwi cały
szedł uliczkami Jerozolimy za miasto,
na wzgórze swej śmierci
Belkę krzyża włożyli mu na ramiona.*

Chusta

*A gdy Weronika twarz Jezusa ocierała,
na pamiątkę oblicze zbawiciela otrzymała.*

Wszystkim Czytelniczkom i Czytelnikom Dukli.pl
zdrowych Świąt Wielkanocnych,
słońca w sercu i za oknem

życzy
Redakcja

Budżet Gminy Dukla na 2018 rok

Dukielscy Radni na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 20 grudnia 2017 roku przyjęli Budżet Gminy Dukla na 2018 rok. W głosowaniu nad budżetem udział wzięło 15 radnych. Za przyjęciem budżetu głosowało 15 radnych.

DOCHODY

Dochody budżetu określono na kwotę **59.374.023,69 zł**.
 W tej kwocie ujęto:

- dochody bieżące – 59.049.399,69 zł, w tym dochody pochodzące z Unii Europejskiej w wysokości 994.136,47 zł
- dochody majątkowe – 324.624,00 zł, w tym dochody pochodzące z Unii Europejskiej w kwocie 94.624,00 zł

Przewidywane dochody w poszczególnych działach to m.in.:

- Rolnictwo – 63.000,00 zł, z czego ze sprzedaży działek rolnych – 40.000,00 zł oraz z czynszu dzierżawnego kanalizacji sanitarnej przez GKIM Sp. z o.o. – 23.000,00 zł,
- Leśnictwo – 90.000,00 zł – zaplanowano dochody ze sprzedaży drewna,
- Turystyka – dofinansowanie projektu w ramach Interreg Polska-Słowacja „Przez górkę do sąsiada” – 7.258,42 zł,
- Gospodarka mieszkaniowa – 316.400,00 zł – najem i dzierżawa majątku i opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów – 216.400,00 zł, sprzedaż działek budowlanych – 100.000,00 zł,
- Działalność usługowa – 55.000,00 zł – opłaty za usługi cmentarne,
- Administracja publiczna oraz urzędy naczelnych organów władzy państwowej – 104.689,00 zł – dotacja na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
- Dochody od osób prawnych i osób fizycznych – 13.314.000,00 zł – obejmują m.in. wpływy z tytułu podatku od nieruchomości, leśnego, rolnego, środków transportu, opłaty eksploatacyjnej, opłaty targowej,
- Subwencje z budżetu państwa – 22.597.225,00 zł – część oświatowej subwencji ogólnej, część wyrównawczej subwencji ogólnej, część równoważącej subwencji ogólnej,
- Oświata i wychowanie – 1.398.848,27 zł, w tym m.in. dochody stołówki szkolnej i przedszkolnej – 518.580,00 zł, dofinansowanie projektu „Nowa jakość kształcenia w Gminie Dukla” – 129.701,25 zł, dofinansowanie projektu „Nowa jakość kształcenia w Szkole Podstawowej w Dukli” – 176.761,00 zł, dofinansowanie projektu „Utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Gminnym w Dukli – 472.464,80 zł
- Pomoc społeczna – 2.745.403,00 zł – dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie – 639.148,00 zł, dotacje na realizację własnych zadań bieżących – 1.760.080,00 zł, dochody z

tytułu odpłatności rodzin za podopiecznych przebywających w Domach Pomocy Społecznej – 29.800,00 zł, dochody własne – 13.800,00 zł, dofinansowanie projektu „Gminny Klub Seniora w Dukli” – 302.575,00 zł,

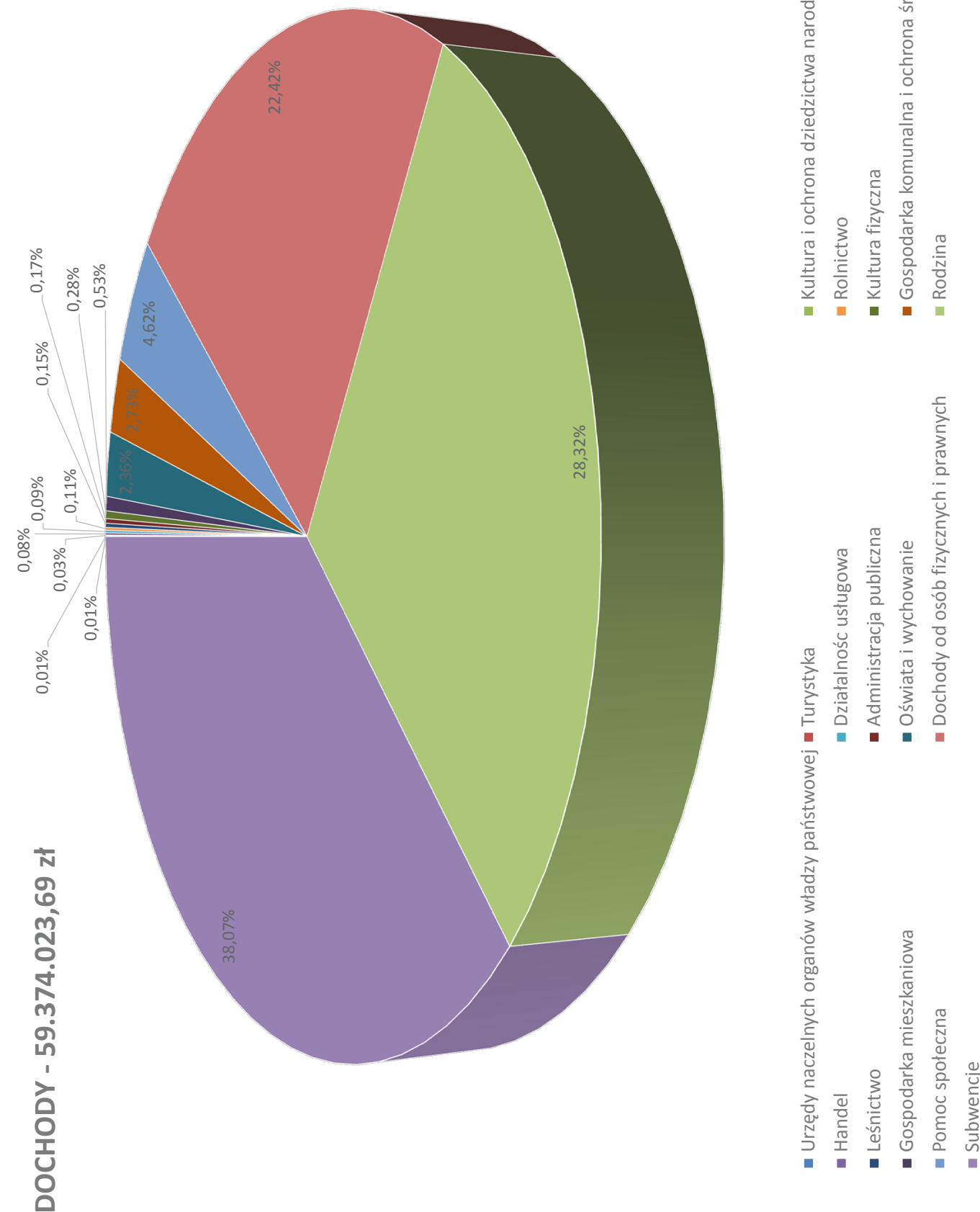
- Rodzina – 16.817.300,00 zł – dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej /Rodzina 500+, świadczenia rodzinne, świadczenia alimentacyjne/,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 1.622.000,00 zł – dochody związane z gospodarką odpadami – 1.615.000,00 zł, dochody z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – 7.000,00 zł,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 20.000,00 zł – dochody z najmu pomieszczeń w budynkach domów ludowych wraz z mediami,
- Kultura fizyczna – 167.900,00 zł – zaplanowana kwota stanowi dochody MOSiR Dukla z tytułu świadczonych usług oraz opłaty za trwałe zarząd.

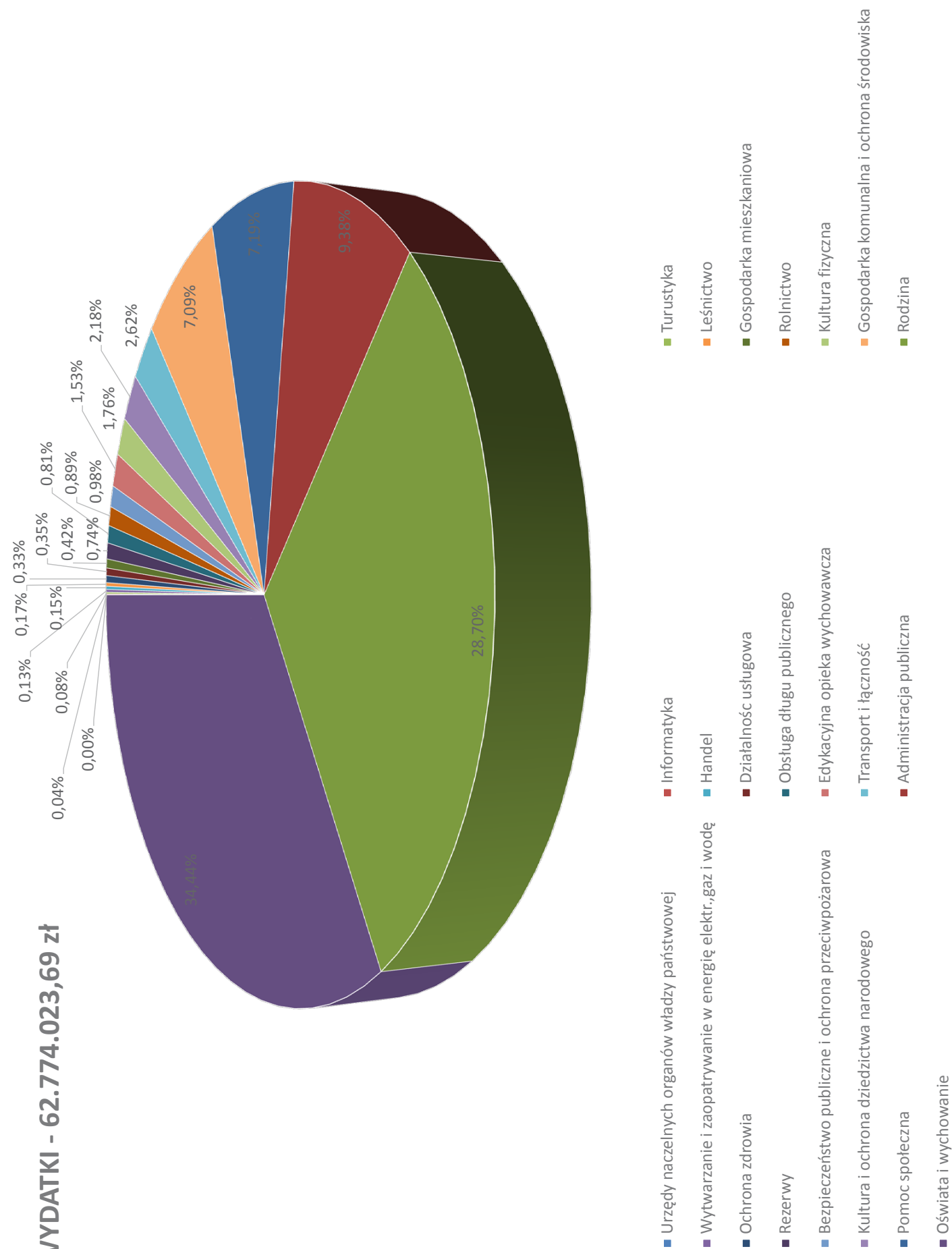
WYDATKI

Wydatki budżetu określono na kwotę **62.774.023,69 zł**.

W tej kwocie ujęto:

- wydatki bieżące – 58.029.658,60 zł, w tym na programy finansowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w kwocie 1.047.311,81 zł
 - wydatki majątkowe – 4.744.365,09 zł, w tym na programy finansowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w kwocie 94.624,00 zł
- Przewidywane wydatki w poszczególnych działach to m.in.:
- Rolnictwo – 561.000,00 zł – zaplanowano m.in. wydatki na dotacje na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przyłącza wodociągowe – 35.000,00 zł, opracowanie dokumentacji projektowej budowy kanalizacji sanitarnej w m. Wietrzno, Równe-Kopalnia, Zboiska – 150.000,00 zł, budowę kanalizacji sanitarnej w Łękach Dukielskich – etap I – 200.000,00 zł, projekty budowlane odcinków kanalizacji i wodociągów na wsi – 20.000,00 zł, bieżące remonty, ekspertyzy, opracowania i analizy dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej – 50.000,00 zł,
 - Leśnictwo – 106.000,00 zł – wydatki na prace związane z pozyskaniem drewna, sadzeniem lasu oraz przy pomnikach przyrody,
 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę – 80.000,00 zł – dopłata do 1 m³ wody dla odbiorców z Dukli, Mszany i Zawadki Rymanowskiej,
 - Handel – 95.000,00 zł – wydatki związane z poborem opłaty targowej oraz administrowaniem placem targowym,
 - Transport i łączność – 1.643.980,88 zł – planowane są wydatki w szczególności na: odśnieżanie dróg gminnych, zakupy ma-

teriałów do remontu dróg, usługi transportowe, remonty cząstkowe dróg, przeglądy, opłaty za zajęcie pasa drogowego, inwestycje na drogach gminnych i wewnętrznych, dostawę usług internetowych w ramach trwałości projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Dukla”,

- Turystyka – 48.704,91 zł – odnawianie szlaków turystycznych, dokończenie budowy platformy widokowej na Górze Cergowa, kontynuacja realizacji projektu „Przez Górkę do sąsiada”,
- Gospodarka mieszkaniowa – 266.300,00 zł – bieżące utrzymanie zasobów, koszty geodezyjne, zakupy nieruchomości,
- Działalność usługowa – 221.545,75 zł – opracowania geodezyjne i kartograficzne, zmiana i opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego, cmentarze,
- Informatyka – 25.000,00 zł – zapewnienie trwałości projektu „PSe-AP Podkarpacki System e-Administracji”,
- Administracja publiczna – 5.889.406,00 zł,
- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej – 3.005,00 zł – aktualizacja i prowadzenie rejestru wyborców,
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 616.335,20 zł – utrzymanie straży pożarnych, wydatki na obronę cywilną i zarządzanie kryzysowe, dotacja dla GOPR,
- Obsługa długu publicznego – 510.000,00 zł – obsługa oraz odsetki od kredytów i pożyczek,
- Rezerwy – 467.000,00 zł,
- Oświata i wychowanie – 21.618.711,39 zł,
- Ochrona zdrowia – 205.400,00 zł – wydatki w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Pomoc społeczna – 4.515.003 zł,
- Edukacyjna opieka wychowawcza – 958.402,94 zł – prowadzenie świetlic szkolnych – 834.402,94 zł, stypendia socjalne – udział gminy – 120.000,00 zł,
- Rodzina – 18.017.780,00 zł,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 4.452.727,81 zł,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 1.368.800,81 zł,
- Kultura fizyczna – 1.103.920,00 zł.

Deficyt budżetu zaplanowano na kwotę **3.400.000,00 zł**.

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Podobnie jak w latach poprzednich najwyższą kwotę wydatków stanowią te, związane z prowadzeniem zadań oświatowych w gminie. Jest to prawie 35,00% wszystkich wydatków. W 2018 roku na zadania oświatowe oraz edukacyjną opiekę wychowawczą przewidziano 22.577.114,33 zł.

W ogólnej kwocie 22.577.114,33 zł przewidziane są m.in. wydatki z podziałem na:

- prowadzenie szkół podstawowych – 12.547.577,91 zł,
- prowadzenie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 631.343,49 zł,
- prowadzenie przedszkoli – 1.636.563,92 zł,
- prowadzenie gimnazjów – 3.034.964,40 zł,
- prowadzenie liceum – 724.007,12 zł,
- doksztalcanie nauczycieli – 104.523,00 zł,
- prowadzenie stołówki szkolnej i przedszkolnej – 1.355.135,77 zł,
- dowożenie uczniów do szkół – 292.400,00 zł,
- pozostała działalność – 1.101.774,80 zł, w tym wydatki w ra-

mach projektu „Nowa jakość kształcenia w Gminie Dukla” – 129.701,25 zł, dofinansowanie projektu „Nowa jakość kształcenia w Szkole Podstawowej w Dukli” – 176.761,00zł, dofinansowanie projektu „Utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Gminnym w Dukli – 472.464,80 zł

- dotacja dla niepublicznego przedszkola „Wiatraczek” – 194.421,00 zł.

POMOC SPOŁECZNA I RODZINA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dukli a także Środowiskowy Dom Samopomocy w Cergowej udzielają pomocy rodzinom oraz osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, często są bezradne i same nie potrafią poradzić sobie z trudną rzeczywistością. Na prowadzenie zadań z zakresu pomocy społecznej oraz rodziny przeznaczono kwotę 22.532.783,00 zł, w tym dotacje z budżetu państwa to kwota 18.892.608,00 zł, pozostała kwota to środki z budżetu gminy.

Na te wydatki składają się m.in.:

- koszty związane z pobytem w domach pomocy społecznej (korzysta 13 mieszkańców Gminy dukla) – 380.000,00 zł,
- ośrodki wsparcia (funkcjonowanie ŚDS) – 597.448,00 zł,
- zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (koszty funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego) – 13.000,00 zł,
- zasiłki okresowe, celowe – 1.201.000,00 zł,
- dodatki mieszkaniowe – 90.000,00 zł,
- zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze – 479.600,00 zł,
- funkcjonowanie MOPS – 953.580,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze (objętych 61 osób) – 289.800,00 zł,
- dożywianie dzieci – 200.000,00 zł,
- świadczenie wychowawcze 500+ - 11.101.200,00 zł,
- świadczenia rodzinne, alimentacyjne – 5.717.100,00 zł,
- wspieranie rodziny (koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny) – 43.480,00 zł,
- rodziny zastępcze (wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych) – 21.000,00 zł,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze (dopłata Gminy do kosztów pobytu dzieci w domach dziecka) – 3.000,00 zł,
- pozostała działalność (prace społecznie użyteczne) – 8.000,00 zł,
- funkcjonowanie Gminnego Klubu Seniora (finansowane ze środków Unii Europejskiej) – 302.575,00 zł

GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

W tym roku na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska zostanie wydana kwota 4.452.727,81 zł. Na te kwotę składają się m.in. wydatki na takie zadania jak:

- gospodarka ściekowa i ochrona wód – 571.000,00 zł, w tym dopłaty do 1 m3 odprowadzanych ścieków – 470.000,00 zł,
- gospodarka odpadami – 2.867.000,00 zł, w tym wydatki na rekultywację składowiska odpadów – 1.100.000,00 zł,
- oczyszczanie miast i wsi – 180.000,00 zł, w tym zimowe utrzymanie placów, chodników i utrzymanie czystości w Dukli,
- utrzymanie zieleni na terenie gminy – 74.000,00 zł,

ciąg dalszy na str. 8 ►

Budżet Gminy Dukła na 2018 rok

► dokończenie ze str. 7

- likwidacja azbestu z terenu gminy – 6.500,00 zł,
- oświetlenie ulic, placów i dróg – 689.227,81 zł, w tym konserwacja oświetlenia i energia elektryczna – 410.000,00 zł, budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego oraz projekty budowlane nowych instalacji – 279.227,81 zł,
- utrzymanie szalek miejskich, utylizacja padłych zwierząt, opieka nad bezdomnymi zwierzętami – 54.000,00 zł.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

Na realizację zadań z zakresu administracji publicznej w budżecie zabezpieczono kwotę 5.889.406,00 zł. Kwota ta obejmuje m.in. zadania zlecone do realizacji przez Wojewodę – 101.584,00 zł (zadania te nie są w całości finansowane z budżetu Wojewody, brakujące środki zabezpieczane są w ramach środków własnych), funkcjonowanie Rady Miejskiej – 187.000,00 zł, składki członkowskie, wydatki na promocję gminy – 157.700,00 zł, funkcjonowanie Urzędu Miejskiego, wspólną obsługę placówek oświatowych – 633.470,00 zł, diety sołtysów, ubezpieczenie majątku oraz inne wydatki niezbędne do zapewnienia ciągłości działania gminy.

KULTURA ORAZ SPORT

W uchwale budżetowej na 2018 rok przeznaczono na realizację zadań z zakresu kultury kwotę 1.368.801,81 zł, natomiast na sport kwotę 1.103.920,00 zł. Na wydatki związane z prowadzeniem działalności kulturalnej i sportowej składają się m.in.:

- funkcjonowanie Ośrodka Kultury – 580.000,00 zł,
- wydatki związane z funkcjonowaniem i utrzymaniem domów ludowych – 355.985,09 zł,
- funkcjonowanie Biblioteki Publicznej – 245.000,00 zł,
- dotacje na zadania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa na-

rodowego – 30.000,00 zł,

- dotacje na dofinansowanie prac konserwatorskich zabytków – 63.127,18 zł,
- wydatki związane z pracami konserwatorskimi zabytków – 80.000,00 zł,
- funkcjonowanie i utrzymanie MOSiR – 1.022.920,00 zł,
- dofinansowanie działalności klubów sportowych działających na terenie Gminy Dukła – 80.000,00 zł.

PODSUMOWANIE

Rok 2018 będzie rokiem kontynuacji programów inwestycyjnych, przede wszystkim o charakterze społecznym i edukacyjnym. Gmina stara się aplikować o środki na różnych polach, m.in. w edukacji, sporcie, turystyce czy ochronie środowiska. Mamy świadomość tego, że nadal są dziedziny, na które należałoby przeznaczyć więcej pieniędzy. Naszym celem jest doprowadzenie do tego, by w Gminie Dukła żyło się lepiej, by komfort życia mieszkańców był coraz wyższy. Mamy nadzieję, że w ciągu roku uda się zwiększyć dochody – będziemy nad tym pracowali i będziemy starali się znaleźć środki na te zadania, które nie zostały ujęte w budżecie 2018 roku.

Pragnę zaznaczyć, że konstruowanie budżetu na rok 2018 było trudne. Nałożyły się na to również czynniki zewnętrzne – mniejszy CIT, wprowadzenie reformy oświaty, skutki podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli, które nie zostały pokryte w subwencji. Mimo tych trudności jest to dobry budżet, ukierunkowany na wykorzystanie wszelkich możliwości służących mieszkańcom naszej Gminy.

Andrzej Bytnar
Burmistrz Dukli

Bezpieczny Senior – warsztaty w Cergowej

22 marca 2018 roku w Cergowej odbyły się zajęcia warsztatowe w ramach projektu **Bezpieczny Senior – edycja 2018**. W spotkaniu uczestniczyło około 40 seniorów z gminy Dukła i gminy Osiek Jasielski.

W spotkaniu uczestniczył Naczelnik Wydziału Prewencji KWP w Rzeszowie mł. inspektor Piotr Kluz i Komendant Komisariatu Policji w Dukli komisarz Jerzy Szwał, prezes Stowarzyszenia „Dla Równości” w Draganowej Mirosława Widurek i prezes Stowarzyszenia Miłośników Cergowej Adam Faustus. Gościem warsztatów był burmistrz Dukli Andrzej Bytnar, dyrektor MOPS w Dukli Małgorzata Bielec, dyrektor ŚDS w Cergowej Bogumiła Dy-

mek-Urynowicz. Podczas spotkania podkomisarz Monika Hędrzak z Wydziału Prewencji KWP w Rzeszowie powiedziała na temat „Unikania zagrożeń w przestrzeni publicznej”. Młodszy aspirant Jerzy Osoliński również z Wydziału Prewencji KWP w Rzeszowie mówił o „Sytuacjach kryzysowych i sposobach reagowania w świetle obowiązujących przepisów prawa”. „Podstawowe elementy samoobrony” przedstawił aspirant sztabowy Wojciech Surmiak, a „Teoretyczne i praktyczne podstawy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej” przedstawił aspirant Piotr Szubert, obaj z Samodzielnego Pododdziału Antyterrorystycznego policji w Rzeszowie. Seniorzy

mieli okazję przećwiczyć z fachowcem jak ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej, jak prawidłowo wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową u poszkodowanego, u którego wystąpiło podejrzenie nagłego zatrzymania krążenia, czyli ustanie czynności serca z utratą świadomości i bezdechem.

Organizatorami warsztatów byli Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie, Stowarzyszenie „Dla Równości” w Draganowej, Stowarzyszenie Miłośników Cergowej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie. Na zakończenie zabrał głos burmistrz Dukli, który powiedział min. *Takich warsztatów potrzeba nam więcej, są one bardzo przydatne w życiu, dziękuję organizatorom za przeprowadzenie ich w Cergowej*. Prezes Mirosława Widurek i prezes Adam Faustus dziękowali prowadzącym warsztaty i uczestnikom.

Krystyna Boczar-Różewicz
Fot. okładka-tył

ZAWIADOMIENIE

o zmianie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obowiązującej od 1 marca 2018 r.

Na podstawie art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2017.1289 z póź.zm.)

Burmistrz Dukli zawiadamia, że uchwałą Rady Miejskiej w Dukli nr XLIX/329/18 z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2018 r., poz. 599) została zmieniona stawka za odpady komunalne. **Obowiązujące stawki od 1 marca 2018 r. to:**

za odpady segregowane - 11,00 zł

za odpady niesegregowane - 20,00 zł

Zmiana stawki nie powoduje obowiązku składania przez właścicieli nieruchomości nowych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Do wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych, wysyłane są zawiadomienia o wysokości miesięcznej opłaty, wyliczonej jako: liczba osób zamieszkujących daną nieruchomość podana w deklaracji pomnożona przez nową stawkę opłaty. Opłatę należy uiszczać w wysokości podanej w zawiadomieniu.

Dotychczas obowiązujące terminy opłat nie ulegają zmianą i pozostają one w niezmienionej formie tj.

za styczeń i luty	- do 10 marca
za marzec i kwiecień	- do 10 maja
za maj i czerwiec	- do 10 lipca
za lipiec i sierpień	- do 10 września
za wrzesień i październik	- do 10 listopada
za listopad i grudzień	- do 10 stycznia następnego roku.

Skąd konieczność zmian?

System zakłada aby dochody uzyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pokryły w całości poniesione koszty jego funkcjonowania. Zgodnie z art. 6 r. ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, z pobranych opłat gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,

- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Na wysokie koszty związane z odbiorem odpadów wpływają:
• Odległość Gminy Dukła do RIPOK-u w Krośnie do, którego muszą być oddawane odpady zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
• Obszar Gminy Dukła, z którego odbierane są odpady jest dużo większy niż obszar gmin sąsiednich.
• Koszty usługi związanej z transportem i odbiorem odpadów z terenu Gminy Dukła, którą świadczy firma wyłoniona w drodze przetargu publicznego, która zaoferowała najkorzystniejszą cenę. Jednakże koszt odbioru i transportu odpadów zaoferowane przez tego wykonawcę jest dwukrotnie wyższy w stosunku do roku 2017.

• Wzrosły koszty odbioru odpadów w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Krośnie, do której Gmina Dukła musi przekazywać zebrane odpady niesegregowane i biodegradowalne.

W porównaniu do gmin sąsiednich wytwarzamy większą ilość odpadów głównie niesegregowanych, mimo iż ilość mieszkańców zamieszkałych jest porównywalna. Wytwarzamy o około 50% więcej odpadów niż Gmina Chorkówka i o około 75% więcej niż Gmina Miejsce Piastowe (większa ilość odpadów wpływa na większe koszty systemu) – dane za 2017 r. (patrz tabela)

Informuje jednocześnie, że Gmina Dukła podjęła działania zmierzające do zahamowania wzrostu kosztów odpadów. Ograniczono koszty poniesione na worki (wprowadzono limit worków), jak również ograniczono sposób odbioru odpadów zielonych (odbior od 1 stycznia tylko w Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Dukli).

Andrzej Bytnar
Burmistrz Dukli

	Ilość odpadów niesegregowanych za 2017 r. w Mg (tonach) - cena za 1 tonę w RIPOK-u w Krośnie 378,00 zł	Ilość wytworzonych odpadów biodegradowalnych w Mg (tonach)	Ilość odebranego popiołu w Mg (tonach)
Gmina Dukła	1 404	140	204
Gmina Chorkówka	937	0,8	45
Gmina Miejsce Piastowe	785	114	208

Ponad 686 000 zł pozyskały stowarzyszenia

W Gminie Dukla działa ponad 60 organizacji pozarządowych, które zaangażowane są w rozwój społeczno-gospodarczy naszej małej ojczyzny. Przeszło 40 organizacji znajduje się w bazie Krajowego Rejestru Sądowego, 11 Kół Gospodyń Wiejskich działa w strukturach Regionalnego Związku Rolników Kólek i Organizacji Rolniczych natomiast 10 uczniowskich klubów sportowych wpisanych jest do ewidencji prowadzonej przez Starostę Krośnieńskiego.

Organizacje dbają o rozwój fizyczny, kulturalny i duchowy mieszkańców. W ich strukturach działają ludzie, którzy poświęcają swój prywatny czas na realizację celów, które służą społeczności lokalnej.

Organizacje pozarządowe działają prężnie na wielu płaszczyznach, organizują imprezy kulturalne, zawody, szkolenia, warsztaty, wyjazdy krajoznawcze, współpracują z licznymi stowarzyszeniami spoza naszego terenu oraz instytucjami. Aby działać potrzebują środków finansowych, które z sukcesem pozyskują z różnych źródeł. Z przeprowadzonego wywiadu wynika, że w 2017 roku organizacje z Gminy Dukla pozyskały kwotę w wysokości ponad **686.000,00 zł**, która została spożytkowana na realizację projektów inwestycyjnych, kulturalnych, sportowych służących mieszkańcom.

Stowarzyszenia wspierane są również ze środków budżetowych Gminy Dukla. W 2017 na realizację zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, organizacji czasu wolnego dzieciom i młodzieży, edukacji, sportu oraz na dofinansowanie budowy Wielofunkcyjnego Centrum Kultury w Łękach Dukielskich i dostosowanie pomieszczeń Domu Ludowego do potrzeb Regionalnego Centrum Kultury w Równem organizacje pozarządowe otrzymały **365.106,00 zł**.

Środki finansowe, które Gmina Dukla na podstawie zawartych umów przekazała organizacjom pozarządowym oraz podmiotom określonym w ustawie o pożytku publicznym i o wolontariacie posłużyły wsparciu takich przedsięwzięć jak: Kermesz w Olchowcu, Spotkanie Folklorystyczne w Łękach Dukielskich, Łęckie Smaki, IV Dni Kultury Żydowskiej, Dni Seniora, Dni Dziecka, Dożynki, Pikniki Rodzinne, prowadzenie świetlic, warsztaty

taneczne, bukiciarskie, ekologiczno-artystyczne, teatralne, muzyczne, filmowe, warsztaty z pisania ikon, uroczystości upamiętnienia 20 rocznicy wizyty Jana Pawła II w Dukli, warsztaty questingowe, których efektem pracy było przygotowanie gry terenowej, ogólnopolski turniej karate, zajęcia sportowe, zawody wędkarskie, odnowienie kapliczki w Równem, rajd rowerowy do Częstochowej, rajd Oikumene do Olchowca, nagranie filmu „Czary, gusła, zabobony”, którego premiera miała miejsce w sali widowiskowej Ośrodka Kul-

W życiu trzeba mieć trochę szczęścia

► *dokończenie ze str. 2*

Jakub Głód: Tak, dużo. Trzeba było z wielu rzeczy zrezygnować, ale uważam, że się opłaciło. Aby osiągnąć sukces potrzebne są przede wszystkim chęci, warunki do nauki i chyba choć troszkę zdolności.

kbr: *Gdzie wybierasz się do szkoły średniej?*

Jakub Głód: Do technikum, do Turaszówki, później chciałbym kontynuować naukę na studiach, na kierunkach ścisłych, ale to kwestia przyszłości.

kbr: *Dziękuję za rozmowę i życze realizacji planów, dużo szczęścia*

Jakub Głód: Dziękuję bardzo. Dziękuję moim nauczycielom, mój sukces jest ich sukcesem.

Bartek Zych – uczeń II klasy Gimnazjum w Dukli, finalista Konkursu z Geografii organizowanego przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie. Jego motto życiowe to: Żeby odnieść sukces trzeba mieć wiedzę i szczęście.

kbr: *Bartku, czy twoim ulubionym przedmiotem jest geografia?*

Bartek Zych: Tata kupił mi taką wielką mapę świata, która wisi u mnie w pokoju i często ją oglądam, a nawet uczyłem się z przyjemnością nazw stolic państw, tak dla zabawy. Mam wiele atlasów geograficznych. Lubię ten przedmiot, chociaż wcale nie jest łatwy.

kbr: *Sam zgłosiłeś się do konkursu z geografii?*

tury w Dukli, kilkudniowe wycieczki do Krakowa, Zatora, Wrocławia, Wadowic, do Parku Rozrywki w Krasiejowie, Pacanowa, Zakopanego, tygodniowy wakacyjny wypoczynek w Rabce dla dzieci, kolonia wakacyjna w Rymanowie Zdroju, rajdy turystyczne, dojazdy na zajęcia sportowe do MO-SIR z miejscowości, w których nie ma sali gimnastycznej, organizacja gry miejskiej, Hufcowy Turniej Piłki Nożnej.

Niezależnie od celów przyświecają naszym organizacjom, każda z nich powstała aby wspierać środowisko, w którym żyje. Celem tych organizacji nie jest z pewnością pękający w szwach budżet tylko realizacja misji, która od początku powstania, pobudza do działania, zdobywania doświadczeń, rozwijania siebie i innych jednocześnie.

Barbara Pudło

Bartek Zych: To był przypadek, pani Lis, moja nauczycielka geografii poprosiła mnie na konkurs, na etap pierwszy, miałem wtedy mieć sprawdzian z języka polskiego. Zgodziłem się tak bez przygotowania i okazało się, że zakwalifikowałem się do etapu drugiego. Zdobyłem 64 punkty. Do drugiego etapu bardzo dużo się uczyłem z literatury obowiązującej, pomagała mi pani Lis. Trud się opłacił, bo okazało się, że w drugim etapie zdobyłem 64 punkty i zakwalifikowałem się do etapu trzeciego.

kbr: *Jesteś finalistą konkursu, więc trzeci etap również poszedł ci dobrze. Czy dużo pracy włożyłeś w przygotowania?*

Bartek Zych: Tak, uczyłem się sporo, ale opłaciło się bo zostałem finalistą, znowu zdobyłem 64 punkty.

kbr: *Wiesz kim chciałbyś zostać, gdzie chciałbyś się dalej uczyć?*

Bartek Zych: Tak do końca to jeszcze nie wiem, jestem dopiero w II klasie gimnazjum, zobaczę co będzie w przyszłym roku, będę startował w konkursie geograficznym i może uda mi się przekroczyć magiczną liczbę 64, mam na myśli ilość zdobytych punktów. Dziękuję bardzo pani Lis, która dużo ze mną pracowała.

kbr: *Życze ciągłego zdobywania wiedzy i szczęścia. Wszystko przed tobą.*

Bartek Zych: Dziękuję za rozmowę.

informuje

38-450 Dukla, ul. Kościuszki 4
tel/fax: 13 43 300 25
e-mail: osrodek Kultury@dukla.pl

Poezja w obcych językach

7. edycja „Konkursu Poezji Obcojęzycznej”

9 marca 2018 roku w sali widowiskowo-artystycznej Ośrodka Kultury w Dukli odbyła się 7 edycja „Konkursu Poezji Obcojęzycznej”. Do przesłuchań przystąpiło łącznie 49 osób. W komisji konkursowej zasiadli specjaliści w zakresie języków obcych: Barbara Klecha, Kazimierz Patla i Augustyn Bozentka. Oto lista nagrodzonych:

Kat. kl. 1-3.

I miejsce: Milena Szarek – SP w Łękach Dukielskich
II miejsce: Urszula Jakiela – SP w Dukli
III miejsce: Szymon Cichoń – SP w Iwli
wyróżnienie: Amelia Dubiel – SP w Iwli
wyróżnienie: Lena Miśkowiec – SP w Jasionce

Kat. kl. 4-6.

I miejsce: Róża Puchała – SP w Równem
II miejsce: Julian Głowa – SP w Łękach Dukielskich
II miejsce: Martyna Jakiela – SP w Jasionce

III miejsce: Julia Wróbel – SP w Dukli
wyróżnienie: Wiktoria Dubiel – SP w Iwli
wyróżnienie: Katarzyna Olbrycht – SP w Równem
wyróżnienie: Amelia Szczurek – SP w Jasionce

Kat. gimnazjum + kl. 7.

I miejsce: Marcel Bytnar – ZS nr 2 w Dukli
I miejsce: Wiktoria Mazurek – SP w Jasionce
I miejsce: Jakub Penar – ZS nr 2 w Dukli
wyróżnienie: Nikola Podlaszczak – SP w Równem
wyróżnienie: Iwona Twardzik – SP w Iwli
wyróżnienie: Aleksandra Smaś – ZS nr 2 w Dukli

Katarzyna Błaż

Fot. na wkładce, str. 13

„Kobieta też ma duszę”

„Kobieta też ma duszę” – takie przesłanie towarzyszyło tegorocznemu świętowaniu Międzynarodowego Dnia Kobiet z Ośrodkiem Kultury w Dukli. Koncert zorganizowany 8 marca 2018 roku w sali widowiskowo-artystycznej zgromadził niemalą publiczność, wśród której dominowała oczywiście pleć piękna.

Na deskach dukielskiej sceny wystąpili tym razem artyści rzeszowscy: Ewa Korczyńska – sopran i prowadzenie, Aleksandra Szymańska – sopran, Jakub Kołodziej – tenor oraz Janusz Tomecki – akompaniament. Artyści wykonali interpretacje pieśni, arii i duetów miłosnych najwybitniejszych światowych kompozytorów. Publiczność usłyszała między innymi: zabawną arię z operetki „Clivia” wiedeńskiego twórcy Nico Dostala zatytułowaną „Dziewczęta z Barcelony”; czardasza „Kiedy skrzypce grają” z operetki „Cygańska miłość”, której kompozytorem jest Węgier Franz Lehár; szlagier filmowy śpiewany w latach 30-tych przez Hankę Ordonównę - „Na pierwszy znak”; piosenkę z musicalu „My Fair Lady” – „Przetańczyć całą noc” czy duet „Morze” z operetki „Panna Wodna” Jerzego Lawiny-Świętochowskiego. Program dopełniały humorystyczne anegdoty, złote myśli i wiersze z kobietą w roli głównej. Wieczór upłynął w iście muzycznej, uroczystej atmosferze. Artyści pożegnali się utworem „Amigos

para siempre”, który został wykonany jako pieśń finałowa podczas Olimpiady w Barcelonie w 1982 roku. W Dukli wybrzmiał on w polskiej wersji językowej „Żegnajcie przyjaciacie!”.

Program spotkał się z ciepłym przyjęciem publiczności i został nagrodzony gromkimi brawami. Niech dukielskie świętowanie Dnia Kobiet podsumują słowa piosenki Eugeniusza Bodo „Wdzięk, styl, charm, szyk nasza broń to sex appeal”.

Katarzyna Błaż, fot. na wkładce, str. 13

Konkurs wielkanocny rozstrzygnięty

20 marca 2018 roku w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli odbyło się rozstrzygnięcie „Konkursu Wielkanocnego na najpiękniejszą pisankę, kraszankę, malowaną, stroik i palmę wielkanocną”. Spośród 74 zgłoszonych prac, komisja w składzie: Aleksandra Żółkoś, Krystyna Boczarska-Różewicz i Joanna Sadowska-Wrzecionko, nagrodziła następujące kompozycje plastyczne:

KATEGORIA WIEKOWA: Szkoła Podstawowa

Pisanka tradycyjna:

I miejsce: Tomasz Agaś – SP w Tylawie
 II miejsce: Małgorzata Kwaśniowska – SP w Tylawie
 III miejsce: Tomasz Delimata – SP w Tylawie
 III miejsce: Amelia Dubiel – SP w Iwli
 wyróżnienie: Dawid Węgrzyn – SP w Łękach Dukielskich

Pisanka współczesna:

I miejsce: Tomasz Salwa – SP w Tylawie
 II miejsce: Martyna Czaja – SP w Dukli
 II miejsce: Olaf Drozd – SP w Dukli
 III miejsce: Patryk Pec – SP w Łękach Dukielskich
 wyróżnienie: Marcin Gruszka – SP w Iwli
 wyróżnienie: Łukasz Buczyński – SP w Łękach Dukielskich

Stroik wielkanocny:

I miejsce: Milena Buczyńska – SP w Łękach Dukielskich
 I miejsce: Aleksandra Lekostaj – SP w Iwli
 II miejsce: Marcin Dziedzic – SP w Łękach Dukielskich
 II miejsce: Martyna Belczyk – SP w Dukli
 III miejsce: Oliwia Frankiewicz – SP w Tylawie
 III miejsce: Róża i Wiktoria Puchała – SP w Równem
 wyróżnienie: Patrycja Krowicka – SP w Dukli
 wyróżnienie: Norbert Woźniak – SP w Tylawie
 wyróżnienie: Julia Szczurek – SP w Dukli
 wyróżnienie: Kamila Gałka – SP w Dukli
 wyróżnienie: Nikola Woźniak – SP w Tylawie
 wyróżnienie: Kacper Misiólek – SP w Dukli

Palma wielkanocna:

I miejsce: Marcelina Albrycht – SP w Równem
 wyróżnienie: Szymon Cichoń – SP w Iwli

wyróżnienie: Martyna Dołęgowska i Roksana Szczurek – SP w Równem

KATEGORIA WIEKOWA: Gimnazjum

Pisanka tradycyjna:

I miejsce: Marcin Kwaśniowski – SP w Tylawie
 I miejsce: Wiktoria Malinowska – SP w Tylawie

Pisanka współczesna:

wyróżnienie: Wiktoria Brekiesz – SP w Głojskach

Stroik wielkanocny:

wyróżnienie: Sara Woźniak – SP w Iwli
 wyróżnienie: Weronika Gałka – ZS nr 2 w Dukli

Palma wielkanocna:

III miejsce: Marcin Kwaśniowski – SP w Tylawie

KATEGORIA WIEKOWA: Dorośli

Pisanka współczesna:

I miejsce: Praca zbiorowa pod op. Małgorzaty Kłap - ŚDS w Cergowej
 II miejsce: Praca zbiorowa pod op. Aleksandry Okońskiej Szczurek – Gminny Klub Seniora w Dukli

Stroik wielkanocny:

I miejsce: Roman Krok pod op. Barbary Marchewki – ŚDS w Cergowej
 I miejsce: Tadeusz Zajac pod op. Barbary Marchewki – ŚDS w Cergowej
 II miejsce: Piotr i Józef Mastej, Wiesław Książkiewicz pod op. Kamila Krowickiego – ŚDS w Cergowej
 III miejsce: Małgorzata Stasik i Krystyna Zajac pod op. Kamila Krowickiego - ŚDS w Cergowej
 wyróżnienie: Praca zbiorowa pod op. Aleksandry Okońskiej Szczurek – Gminny Klub Seniora w Dukli

Palma wielkanocna:

wyróżnienie: Praca zbiorowa pod op. Aleksandry Okońskiej Szczurek – Gminny Klub Seniora w Dukli

Katarzyna Błaż

Fot. na str. 13 i okładce-przód

Kobieta też ma duszę

Fot. kbr

Aleksandra Szymańska i Janusz Tomecki

Artyści rzeszowscy w finałowym utworze programu artystycznego

Konkurs poezji obcojęzycznej

Fot. [arch. OK w Dukli]

Najmłodsi laureaci VII Konkursu poezji obcojęzycznej

Wszyscy laureaci konkursu wraz z jury VII Konkursu poezji obcojęzycznej

Konkurs Wielkanocny rozstrzygnięty

VII Memoriał im. Andrzeja Bąka w Narciarstwie Alpejskim - Chyrowa

26 lutego 2018 r. w malowniczych plenerach Beskidu Dukielskiego na stoku narciarskim Chyrowa - Ski odbył się VII Memoriał im. Andrzeja Bąka w Narciarstwie Alpejskim.

Do zawodów zgłosiło się dość dużo, bo ok 120 zawodniczek i zawodników w 6 kategoriach wiekowych.

Nagrodę główną - voucher na tygodniowy pobyt we Włoszech na nartach, wygrała Hania Sobolewska z Iwli. Gratulujemy! Fundatorem tak cennej nagrody było biuro turystyczne Fun – Tomas.

Profesjonalnym pomiarem czasu na stoku, zajął się Rzeszowski Klub Sportowy Sport-Partner.

Ekologiczny i gorący posiłek „regeneracyjny” jak zwykle zapewniły wszystkim chętnym Stowarzyszenie Polska Ekologia oraz Z.M. Jasiołka z Dukli.

Z tego miejsca wypada podziękować wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do zorganizowania imprezy, a są to:

- Biuro Turystyczne FUN-TOMAS
- Stowarzyszenie Polska Ekologia

- Zakład Mięsny „Jasiołka” Sp. z o.o. -Biostrateg
- Bycie Fit jest Git
- Stacja Narciarska Chyrowa-Ski Sp. z o.o.
- Rzeszowski Klub Sportowy „Sport-Partner”
- Grupa przyjaciół.

Ogromne podziękowania dla MOSiR Dukla za pomoc w organizacji zawodów.

Kamil Krowicki

I miejsce w kat. stroik wielkanocny szkoła podstawowa - Aleksandra Lekostaj - SP w Iwli

I miejsce w kat. pisanka tradycyjna szkoła podstawowa - Tomasz Agaś - SP w Tylawie

Fot. Norbert Uliasz

Memoriał im. Andrzeja Bąka

Hania Sobolewska z lwli wylosowała nagrodę główną

Uczestnicy Memoriału im. Andrzeja Bąka

Dekoracja uczestników

Fot. Tomasz Bąk

Rywalizacja trwa

Muzeum Polaków ratujących Żydów

podczas II Wojny Światowej im. Ulmów w Markowej

Fot. kbr

Front muzeum to uniwersalny symbol domu przypominający wiejską chatę

Pomnik ufundowany rodzinie Ulmów przez społeczność Markowej

Po prostu z natury

Wielkanoc

To wiosna w przyrodzie i duszy
Świeconego jądła kosz pełen po uszy
Pisanki, kraszanki ręcznie malowane
Baranki, kurki, zajaczki pięknie ozdabiane
Kiełbasa, chleb, masło, sól i chrzan
Cytrusy, babeczki drożdżowe i bukszpan

Tę Świąconkę z Najlepszymi Życzeniami Wielkanocnymi
Wszystkim Miłośnikom Przyrody dedykuje Maria Walczak

Zwycięzcy poszczególnych kategorii wiekowych

VII Memoriału im. Andrzeja Bąka w Narciarstwie Alpejskim - Chyrowa 26.02.2018.r

Rocznik 2011 i młodsze:

1. Marianna Mikitova
2. Hania Sobolewska

Rocznik 2010-2009 dziewczęta:

1. Ola Kościelniak
2. Zofia Sobolewska
3. Wikolet Mikitova

Rocznik 2010-2009 chłopcy:

1. Damian Sęp
2. Oliwier Kapuła
3. Szymon Siwak

Rocznik 2008-2007 dziewczęta:

1. Nikola Sowa
2. Wiktoria Górecka
3. Martyna Dortler

Rocznik 2008-2007 chłopcy:

1. Tytus Pernal
2. Gracjan Walczak

Rocznik 2006-2004 dziewczęta:

1. Zuzanna Torba
2. Karolina Górecka
3. Zofia Derwich

Rocznik 2006-2004 chłopcy:

1. Rafał Korab
2. Stanisław Stojak
3. Bartłomiej Bogacz

Rocznik 2003-2001 dziewczęta:

1. Emilia Reczek
2. Natasza Blazowska
3. Wiktoria Kosińska

Rocznik 2003-2001 chłopcy:

1. Gabriel Grzegorzczak
2. Robin Brożyna
3. Marcin Kołacz

Rocznik 2000 i starsi kobiety:

1. Małgorzata Sobolewska
2. Magdalena Dorfler
3. Monika Pikor

Rocznik 2000 i starsi mężczyźni:

1. Andrzej Fejnasz
2. Maciej Koza
3. Bartłomiej Kościelniak

Tomasz Bąk

Muzeum Polaków Ratujących Żydów

podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej

Muzeum zostało otwarte 17 marca 2016 roku, dla upamiętnienia Polaków ratujących z narażeniem życia Żydów skazanych na zagładę. Zostało nazwane imieniem rodziny Ulmów (Józef Ulma, jego żona Wiktoria i ich szóstka dzieci zostali zamordowani przez niemieckich żandarmów 24 marca 1944, wraz z ośmioma Żydami, których ukrywali). Muzeum ma także upowszechniać wiedzę o Polakach, którzy - mimo grożącej kary śmierci - pomagali ludności żydowskiej skazanej przez III Rzeszę na zagładę. Są w nim realizowane m.in. programy edukacyjne dla młodzieży.

Założeniem twórców muzeum było ukrycie w pół-przeszklonej formie fasady, tajemnicy którą odbiorca odkrywa dopiero podczas zwiedzania. Budynek wciną się w plac. Front muzeum to uniwersalny symbol domu, przypominający zwiedzającemu prostą wiejską chatę w jakiej mieszkało małżeństwo Ulmów w Markowej. Oryginalny dom zachował się do czasów dzisiejszych. Na ścianie przed muzeum umieszczone są tabliczki z nazwiskami Polaków, którzy ratowali Żydów, na placu znajdują się podświetlone tabliczki z imionami i nazwiskami tych, którzy ratując Żydów, stracili życie (wymieniono nazwiska osób działających tylko na terenie dzisiejszego województwa podkarpackiego).

Obok muzeum znajduje się Sad Pamięci będący nawiązaniem do ogólnopolskiego charakteru muzeum - umieszczone w nim są podświetlane tablice z nazwami polskich miejscowości, w których ludność żydowska była ratowana przez ok. 6 700 polskich Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.

Muzeum czynne jest codziennie za wyjątkiem poniedziałków w godzinach 10-16, w sezonie letnim do godziny 18. Ceny biletów są raczej symboliczne, 5 złotych od osoby dorosłej, 2 złote za dziecko. Możliwe jest zwiedzanie grupowe z przewodnikiem. W niedziele zwiedzanie jest bezpłatne. Warto go odwiedzić.

Podczas zwiedzania muzeum przeczytałam protokół z przesłuchania jednego z furmanów, który był jednym z czterech (każdy z innej wsi), którzy 24 marca 1944 roku zawozili grupę łańcuckich żandarmów i granatowych policjantów do Markowej. Stawili się oni na posterunku żandarmerii w Łańcucie i czekali na dalsze polecenia. Ekspedycją dowodził osobiście szef łańcuckiej żandarmerii, porucznik Eilert Dieken, któremu towarzyszyło trzech innych Niemców: Joseph Kokott (volksdeutsch z Czechosłowacji), Michael Dziewulski i Erich Wilde. W akcji wzięło także udział czterech funkcjonariuszy polskiej granatowej policji. Udało się ustalić nazwiska dwóch policjantów: Eustachy Kolman i Włodzimierz Leś. Tuż przed świtem furmanki dotarły do Markowej. Niemcy polecieli wówczas woźnicom pozostać na uboczu, po czym wraz z granatowymi policjantami udali się do gospodarstwa Ulmów. Pozostawili policjantów jako obstawę niemieccy żandarmi wdarli się do domu i rozpoczęli masakrę na Żydach, część z nich zastrzelono w domu, pozostałych wywleczono na zewnątrz i tam zastrzelono. Następnie wyprowadzono Józefa Ulmę i jego żonę 32 letnią Wiktorię (będącą wówczas w zaawansowanej ciąży) i ich sześciorgo dzieci. Następnie zastrzelono małżonków na oczach ich dzieci. Po zamordowaniu Ulmów Niemcy zastanawiali się co zrobić z dziećmi. Po krótkiej naradzie porucznik Dieken polecił aby je rozstrzelać. Na oczach woźniców zamordowano: 8 letnią Stanisławę, 6 letnią Barbarę, 5 letniego Władysława, 4 letniego Franciszka, 3 letniego Antoniego i półroczną Marię. Trójkę, bądź czwórkę dzieci zamordował Kokott. Po zakończeniu masakry Niemcy zrabowali gospodarstwo Ulmów, zabrali też przedmioty należące do Żydów. Zawezwano także sołtysa Markowej i rozkazano aby zajął się grzebaniem zwłok pomordowanych.

O tym, że rodzina Ulmów przechowuje Żydów doniósł Niemcom granatowy policjant Włodzimierz Leś, który sam uczestniczył w masakrze w domu Ulmów. Jednak co najmniej 21 Żydom z Markowej udało się przeżyć niemiecką okupację, dzięki pomocy mieszkańców Markowej.

Krystyna Boczar-Różewicz
Fot. na str. 14

Julia Baran - Mistrz Ortografii

23 lutego 2018 roku o godz. 10.30, w Szkole Podstawowej w Dukli odbyło się I Wielkie Gminne Dyktando „Złotosłów”. Komisja w składzie: przewodnicząca Agnieszka Urbanek - filolog, Zofia Szubrycht i Joanna Szczurek, po przeczytaniu i sprawdzeniu 21 prac postanowiła, że tytuł MISTRZA ORTOGRAFII w naszej gminie otrzyma **JULIA BARAN** uczennica I klasy LO z Dukli

W poszczególnych kategoriach nagrodzeni i wyróżnieni zostali:

Julia Tyburey - VI kl. SP Dukla
- 1. miejsce

Kacper Kania - II kl. Gimnazjum Równe
- 1. miejsce

Filip Wołtosz - IV kl. - SP Jasionka
- wyróżnienie

Antonina Maj - II kl. LO Dukla
- wyróżnienie:

Weronika Folcik - VII kl. SP Dukla
- wyróżnienie

Dyktando, nie było łatwe – jak jednak widać, niektórzy poradzi sobie bardzo dobrze. To nie ortografia sprawiała najwięcej problemów, tylko łączna i rozłączna pisownia wyrazów - m.in. w dyktandzie pojawiły się takie oto ciekawostki i trudności ortograficzne:

„dwudziestosiemioipółletnia”, „w oka mgnieniu”, „polemkowska”, „nadjasolkowe łęgi”, „podsanocka”, „nie raz,

Uczestnicy I Wielkiego Gminnego Dyktanda

nie dwa”, „gdzieniegdzie”, „półmrok”, „ni stąd, ni zowąd”, „nierządki”, „niezniechęcona”, „spode lba”, „żarzącym się”, „na wpół”, „co najmniej”, „toteż”

Natomiast ze słowem „gżegżółki” - ciekawostki z niemalże symbolicznym nagromadzeniem trudności ortograficznych, praktycznie nikt nie miał problemu – kulkki okazały się dla piszących łaskawe. Oczywiście błędów nie brakowało (ale takie to zadanie dyktanda) jak głosi powiedzenie ... tylko ten, kto nic nie robi, ich nie popełnia :)

Chciałbym podziękować dyrekcji Szkoły Podstawowej w Dukli za pomoc we

współorganizacji, komisji konkursowej za pracę włożoną w ocenę dyktand oraz opiekunom, którzy przygotowali uczestników.

Ze swojej strony zachęcam wszystkich i tych małych i tych dużych do wzięcia udziału w przyszłorocznej „zabawie z wyrazem” i sprawdzeniu swoich sił w boju z ojczyzną pisownią.

Gratuluję bez wyjątku wszystkim, odważnym uczestnikom!

Norbert Uliasz

Pierwsze miejsce Szkoły Podstawowej w Dukli

Gminny Turniej Mini Piłki Siatkowej w Jasionce

We wtorek, 6 lutego 2018 r. w nowo wybudowanej sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Jasionce odbył się Gminny Turniej Mini-Piłki Siatkowej Dziewcząt. Zawody były rozgrywane pod patronatem Podkarpackiego Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w ramach Igrzysk Dzieci. Organizatorem turnieju była Szkoła Podstawowa w Jasionce.

W zawodach wzięły udział drużyny z czterech szkół podstawowych naszej gminy: SP Jasionka, SP Dukla, SP Łęki Dukielskie, SP Iwla. Zespoły rozgrywały mecze systemem „każdy z każdym”. Mecze toczyły się do dwóch wygranych setów, do 25 punktów. Cały turniej przebiegał w bardzo miłej i przyjaznej atmosferze. Wszyst-

kie zawodniczki pokazały bardzo wysokie umiejętności techniczne, wielką wolę walki i zaangażowanie. Pierwsze miejsce zajęła Szkoła Podstawowa z Dukli, wygrywając wszystkie swoje mecze. Drugie miejsce zajęły gospodarze turnieju - Szkoła Podstawowa w Jasionce. Na trzecim miejscu uplasowała się Szkoła Podstawowa z

Iwli, a czwarte miejsce należało do Szkoły Podstawowej z Łęk Dukielskich.

Wyniki meczów:

SP Jasionka – SP Łęki Dukielskie (25:9, 22:25, 15:5)

SP Dukla – SP Iwla (25:5, 25:9)

SP Jasionka - SP Dukla (19:25, 18:25)

SP Łęki Dukielskie – SP Iwla (22:25, 24:26)

SP Jasionka – SP Iwla (25:14, 25:22)

SP Łęki Dukielskie - SP Dukla (14:25, 13:25)

Klasyfikacja końcowa:

1. Szkoła Podstawowa w DUKLI
2. Szkoła Podstawowa w JASIONCE
3. Szkoła Podstawowa w IWLI
4. Szkoła Podstawowa w ŁĘKACH DUKIELSKICH

Na zakończenie turnieju wszystkie drużyny nagrodzone zostały dyplomami i statuetkami. Zwycięska drużyna reprezentowała naszą gminę 20 marca 2018 r. w

Sezon turystyczny 2018 rozpoczęty

W pierwszy dzień wiosny w Rzeszowie odbyła się konferencja, na której zainaugurowano rozpoczęcie sezonu turystycznego 2018 w województwie podkarpackim. Uroczystego otwarcia poprzez przecięci wstęgi w barwach Województwa Podkarpackiego dokonali: Adam Hamryszczak - podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, Władysław Ortyl – Marszałek Województwa Podkarpackiego, Ewa Leniart – Wojewoda Podkarpacki, Piotr Pilch – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego, Marcin Fijołek – Prezes Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

Konferencja została zorganizowana przez Podkarpacką Organizację Turystyczną. Symboliczne otwarcie sezonu turystycznego połączone było z szeregiem prelekcji na temat branży turystycznej, a najważniejszym punktem było przedstawienie nowej atrakcji – Szlaku Historycznych Receptur na mapie Podkarpacia i północnej Słowacji. Koordynator projektu PROT pani Ewa Borowiak zaprezentowała nowy, unikatowy produkt turystyczny jakim jest właśnie wspomniany szlak. Szlak obejmuje 16 wyjątkowych punktów – znajdziemy tu browary, winnice oraz miejsca wytwarzania trunków wysokoprocentowych. Osoby, które zajmują się przygotowywaniem tych produktów, sięgają do dawnych przepisów i receptur opartych tylko na bazie naturalnych składników. Większość punktów objętych projektem, znajduje się w niewielkich, malowniczych miejscowościach, których potencjał historyczny nie został jeszcze odkryty. Wśród nich, obok browaru Wojkówka, Ursa Maior w Uhercach Mineralnych czy Starego Browaru zlokalizowanego w centrum Rzeszowa, znalazł się również browar Dukla. Oryginalność i niezwykłość tutejszych piw

Powiatowych Igrzyskach Dzieci w mini piłce siatkowej dziewcząt w Krościenku Wyżnym.

Gratulujemy wszystkim młodym zawodniczkom a zwycięskiej drużynie życzymy powodzenia na szczeblu powiatowym.

Łukasz Tłuściak
Fot. na okładce-tył

podkreślają ciekawie zaprojektowane etykiety, które nawiązują do formy klasycznego komiksu oraz charakterystyczne nazwy, m.in.: Nafciarz Dukielski, Szalony Alchemik, Mała Czarna, Tajemniczy Jeździec czy Dziki Samotnik.

Dalszym punktem konferencji były prezentacje oraz degustacje produktów wytwarzanych przez lokalnych rzemieślników, sięgających do tradycji, dawnych, klasycznych receptur. Inspirujący wykład zaprezentował dr hab. prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego Łukasz Łuczaj na temat dzikich roślin w historycznej i współ-

czesnej kuchni oraz pokaz szefa kuchni restauracji Oranzeria Hotelu Rzeszów na temat tego, jak uwydatnić smak regionalnego podkarpackiego produktu poprzez użycie wyjątkowych trunków.

Sezon turystyczny 2018 zainaugurowany, pogoda i warunki coraz lepsze, a ciekawych przystanków na mapie turystycznej Polski, w tym Województwa Podkarpackiego i Beskidu Niskiego nie brakuje. Pora więc może pomyśleć o pierwszych, wiosennych wędrowniach i podróżach. A jeżeli ktoś jeszcze nie wie, jak rozpocząć sezon turystyczny zapraszamy do Transgranicznej Informacji Turystycznej w Dukli, mieszczącej się przy ulicy Trakt Węgierski 26a (przystanek autobusowy, budynek poczekalni, I piętro), po inspirację, mapy, ciekawe wydawnictwa i przewodniki, które chociaż w jakimś stopniu pomogą ukierunkować na podróże zarówno te małe, jak i duże.

Agnieszka Matusik

Pies najlepszym przyjacielem człowieka, ale czy odwrotnie

Owczarek kaukaski

Większość z nas posiada lub zamierza posiadać jakieś zwierzątko. Psy, koty, ptaki, rybki oraz inne zwierzęta od lat związane są z życiem ludzi. W kontakcie z nimi odnajdujemy spokój i ukojenie myśli po długim dniu w pracy, relaksujemy się podczas zabawy czy po prostu cieszymy na widok kogoś, kto na nas czeka. Posiadanie zwierzęcia wiąże się z wieloma zaletami, ponieważ mają one wpływ zarówno na naszą psychikę, jak i na zdrowie oraz kondycję organizmu.

O tym, że pies jest najlepszym przyjacielem człowieka, słyszał każdy. Liczne

badania naukowe potwierdzają, że pies ma bardzo pozytywny wpływ na człowieka. Szczególnie dużo zalet wiąże się z psychiką człowieka, co jest wyjątkowo istotne w obecnych czasach. Stres w pracy i życiu osobistym, szybkość życia i wiele innych czynników nie pozwala nam na prawdziwy odpoczynek i relaks, a to nie wpływa dobrze na nasze zdrowie psychiczne. Jest to jednak dużo łatwiejsze, jeśli opiekujemy się psem, ponieważ sama jego obecność wpływa na nas kojąco.

ciąg dalszy na str. 18 ►

Pies najlepszym przyjacielem człowieka

► dokończenie ze str. 17

Nieocenioną zaletą posiadania psa jest również fakt bezwarunkowej miłości, którą pies nam ofiarowuje, oczekując zrozumienia, przytulenia i posiłku. Relacje między ludzkie często wywołują w nas silne emocje, a samo przebywanie z innymi ludźmi, choćby bliskimi, również wpływa na naszą psychikę. Badania dowodzą, że towarzystwo psa uspokaja i pozwala się wyciszyć. Równocześnie przebywanie z psem, nauka wzajemnych reakcji i odpowiedzialności za drugą istotę rozwija nasze emocje. Jest to szczególnie ważne wśród dzieci, które przebywając z czworonogiem, uczą się nawiązywać kontakty i pokazywać swoje emocje, co będzie miało dobry skutek w ich dorosłym życiu.

Stały kontakt z psem niesie ze sobą wiele zalet dla naszego zdrowia. Wiele badań naukowych wykazało, że samo przebywanie w towarzystwie zwierząt pozwala spowolnić tętno i zmniejszyć ciśnienie krwi. Dzięki temu nasz odpoczynek będzie szybszy i efektywniejszy. Dodatkowym atutem jest również zwiększenie odporności na stres. Dzieje się tak z powodu unikalnych reakcji w organizmie, które zachodzą w czasie naszego kontaktu z psem. Ponadto posiadanie psa wiąże się z codziennymi spacerami a to nie pozostanie bez wpływu na naszą kondycję fizyczną. Podczas przechadzek i biegów nabędziemy lepszej sprawności, co pozytywnie wpłynie na cały nasz organizm, a to z kolei będzie miało swój pozytywny oddźwięk w wielu innych aspektach naszego życia.

Dobry wpływ psów na zdrowie człowieka potwierdzają także efekty terapii z udziałem psów. Dogoterapia jest powszechnie stosowana w wielu chorobach dziecięcych, a lekarze potwierdzają, że osoby posiadające psa często dochodzą do zdrowia szybciej niż inni.

Badania przeprowadzone na grupie ludzi i psów wykazały, że nasze mózgi podobnie reagują na emocje. Podczas wysłuchiwanie różnych dźwięków: płaczu, skowytu, śmiechu czy radosnego szczekania w mózgach ludzi i psów rozświeślały się te same części. Świadczy to o tym, że czworonogi, podobnie jak ludzie reagują na emocje i odbierają je w podobny sposób. Potwierdza to fakt, że pies może stać się najlepszym przyjacielem człowieka.

Ostatnie doniesienia w mediach o brutalnym traktowaniu szczeniaka dowodzą, że na odwrót jest o wiele gorzej. Często rodzice dla dzieci kupują psa, kota czy

Turniej Wiedzy o Dukli

22 marca br. w szkole Podstawowej w Dukli odbył się finał Turnieju Wiedzy o Dukli klas drugich Szkoły Podstawowej. Wszyscy finaliści wykazali się dużą wiedzą o dukielskich zabytkach.

Po etapie pisemnym do finału zakwalifikowało się 10 uczniów z klasy IIa i IIb. Organizatorkami turnieju były wychowawczynie klas drugich: Bogumiła Ganczarska i Elżbieta Lega. Otwarcia finałów dokonał zastępca dyrektora Stanisław Fornal. Każdy z finalistów losował pytania. Nad turniejem wychowawczynie pracowały znacznie wcześniej. Wszystkie klasy wzięły udział w wycieczkach tematycznych związanych ze znajomością naszego miasta: odwiedzili budynki użyteczności publicznej, zwiedzali kościół farny pw. św. Marii Magdaleny, klasztor i kościół OO. Bernardynów, odwiedzili Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli. Jury pod przewodnictwem Krystyny-Boczar-Różewicz miało trudne zadanie, bo dzieci były znakomicie przygotowane. Nagrody rzeczowe dla wszystkich finalistów ufundował burmistrz Dukli Andrzej Bytnar.

Wyniki Turnieju Wiedzy o Dukli:

I miejsca: **Jakub Wysowski** (klasa IIa), **Daria Delimata** (klasa IIb),
II miejsca: Przemysław Krowicki (klasa IIa), Norbert Wszolek (klasa IIb),
III miejsca: Igor Helon (klasa IIa), Julia Bąk (klasa IIb),
Wyróżniona: Mieszko Chmurski, Majka Skrzeta, Karolina Szczepanik i Maciej Torba.

Finalistom i laureatom, a także wychowawczynom i rodzicom serdecznie gratuluję. Dzieci wykazały się szczegółową wiedzą szczególnie o kościołach, muzeum i komorze celnej.

Krystyna Boczar-Różewicz

Eko w tradycji i tworzeniu

W ramach realizacji projektu „Eko w tradycji i tworzeniu” Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Ekologicznych „Animare” przeprowadziło w marcu **warsztaty dla dzieci i młodzieży z tradycyjnego barwienia jaj wielkanocnych naturalnymi surowcami, a także z przygotowywania palmy wielkanocnej z naturalnych surowców**. Warsztaty prowadzone były w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli i w Szkole Podstawowej w Dukli. Wystawę prac wykonanych przez dzieci i młodzież można było oglądać podczas Jarmarku Wielkanocnego w Niedzielę Palmową w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli.

Zajęcia odbywające się w ramach realizowanego projektu „Eko w tradycji i tworzeniu” były współfinansowane przez gminę Dukla.

kbr

inne zwierzątko, a gdy okazuje się że przy szczeniaku jest trochę pracy, bo przecież trzeba nauczyć go czystości, chodzenia na smyczy, trzeba wyjść na spacer to jest to problem. Rozwiązany często przez wywiezienie „tego kochanego szczeniaczka” i zostawienie go w najlepszym wypadku na cudzym wjeździe do domu, gorzej gdy zostawi się go w lesie przywiązanego do drzewa na krótkiej smyczy.

Ustawa o ochronie zwierząt rozpoczyna się słowami zawartymi w art. 1. ust.1: „zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę”. Przepisy więc jasno definiują, że zwierzę jest istotą, która posiada zdolność do odczuwania cierpienia, spowodowanego między innymi bólem, strachem, porzuceniem czy samotnością.

Ustawa zawiera regulacje, które dotyczą odpowiedzialności za przestępstwa, odpowiedzialności za wykroczenia, wykonywania prawomocnego orzeczenia przypadku zwierzęcia, czy procesowych uprawnień organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Zdaje się jednak, że nie o same przepisy tutaj chodzi, bo pomimo ich zaostrzenia, liczba przestępstw na zwierzętach systematycznie rośnie. W ciągu 10 lat podwoiła się zarówno ilość wszczętych postępowań, liczba przestępstw, jak i liczba podejrzanych o zadawanie cierpienia zwierzętom. Czy człowiek i ludzkie traktowanie zwierząt w tym świecie nic już nie znaczy.

Krystyna Boczar-Różewicz

ZAPRASZAMY

MIESZKAŃCÓW DUKLI NA OTWARCIE WYSTAWY

REWITALIZACJA STAREGO MIASTA W DUKLI

-projekt realizacyjny płyty Rynku i rekonstrukcji dawnej zabudowy

Obecny na spotkaniu autor projektu arch. Marek Gransicki będzie udzielał wszelkich informacji dotyczących rewitalizacji

Serdecznie zapraszamy wszystkich mieszkańców do zapoznania się z dokumentacją projektową.

Zenon Leńczyk
Przewodniczący
Zarządu Osiedla Dukla

Andrzej Bytnar
Burmistrz Dukli

termin:

11 kwietnia (środa) 2018 r.
godz. 17.00

miejsce:

Transgraniczne Centrum
Wymiany Kulturalnej
ul. Trakt Węgierski 38

Warsztaty pisania pisanek

Prace uczestników warsztatów. Fot. kbr

Turniej wiedzy o Dukli

Uczestnicy turnieju z dyrektorem Stanisławem Fornalem i wychowawczyniami

Julia Bąk - 3 miejsce- odbiera nagrodę z rąk dyrektora

Fot. kbr

Drugie miejsce rocznika 2007

Drugie miejsce dla rocznika 2007

Kolejna edycja dukielskiego turnieju przeszła do historii. 25 lutego 2018 r. rywalizowały ze sobą dzieci z rocznika 2007. Nasz zespół rozpoczął rywalizację od trzech zwycięstw (3-0 Olympic Zręcin, 1-0 UKS Tempo Nienaszów, 3-1 AP Jasło), z kolei czwarty i piąty mecz to niestety porażki (2-4 Kolejarz Zagórz oraz 1-4 Wilczki Lesko). Końcówka turnieju należała jednak do nas, gdyż po zaciętym meczu pokonaliśmy 3-2 Aktiv Pro Rymanów, natomiast ostatni mecz zwyciężyliśmy 4-0 z Wojakiem Wojaszówka.

Pięć zwycięstw oraz dwie porażki dały nam ostatecznie bardzo dobre 2 miejsce.

Klasyfikacja końcowa:

1. Aktiv Pro Rymanów
2. MOSiR Dukla
3. UKS Tempo Nienaszów
4. AP Jasło
5. Wilczki Lesko
6. Olympic Zręcin
7. Kolejarz Zagórz
8. Wojak Wojaszówka

MOSiR DUKLA reprezentowali:

Tytus Pernal, Matusik Bartosz, Gontek Tomasz, Walczak Gracjan, Gac Jakub, Szczepanik Mateusz, Majer Szymon, Zajac Szymon, Stanek Igor, Dragan Marcin

Indywidualne wyróżnienie w naszym zespole otrzymał Szczepanik Mateusz.

Piotr Drozd

Olimpiada tenisa stołowego dla niezrzeszonych

24 lutego 2018 r. w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Dukli odbyły się gminne eliminacje podkarpackiej olimpiady tenisa stołowego. Awans do kolejnego etapu uzyskiwały osoby, które zajęły I i II miejsce w swojej kategorii wiekowej. Eliminacje powiatowe odbyły się 24.03.2018 r. w Sieniawie.

Kategoria IV 1974 – 1998 mężczyźni:

- I miejsce Piotr Krowicki
- II miejsce Dariusz Krukar
- III miejsce Paweł Puchalik
- IV miejsce Piotr Barsznica
- V miejsce Marcin Śliwiński
- VI miejsce Marcin Milan

Kategoria IV 1974-1998 kobiety :

- I miejsce Anna Chłopecka
- II miejsce Aleksandra Chłap
- III miejsce Agnieszka Matusik

Kategoria V 1973 i starsi mężczyźni :

- I miejsce Henryk Śliwiński

Kategoria niepełnosprawni :

- I miejsce Dariusz Mańka
- II miejsce Wiesław Książkiewicz
- III miejsce Adam Mastej

Bogdan Maciejewski

Wspólne zdjęcie uczestników turnieju

Reprezentacja MOSiR Dukla

Duathlon Zakopane

Piotr Smolak z nr 103 - 7 miejsce w kat. 55+

„Tropem Wilczym”

FOTO

Olimpiada tenisa stołowego

Uczestnicy Olimpiady Tenisa Stołowego dla niezrzeszonych

Duathlon Zakopane oraz Zimowy Triathlon Sandomierz

Zawodnik sekcji rowerowej MTB MOSiR Dukla Piotr Smolak uczestniczył w czwartej edycji Zimowego Duathlonu w Zakopanem. Pierwszą konkurencją był bieg na nartach, na trasie pięciu kilometrów. Taki sam dystans miała druga konkurencja biegowa. Bieg na nartach nie sprawiał większego problemu, natomiast bieg na nogach w głębokim śniegu już przysporzył sporo trudności. Zawody w Zakopanem, nasz zawodnik ukończył na 4 miejscu w kat. Open i na 2 miejscu w kat. M50. Były to wspaniałe kameralne zawody łączące dwie wymagające dyscypliny.

Następną imprezą w jakiej brał udział Piotr Smolak była XI edycja Zimowego Triathlonu w Sandomierzu. Dystans jaką musiał pokonać to 500 m pływania na krytej pływalni, 14 km jazdy na rowerze MTB oraz bieg około 4 km. Trasa rowerowa i biegowa przebiegała po górzystym i ośnieżonym terenie, a dodatkową trudnością był duży mróz -10 stopni. Na mecie zawodnik naszej sekcji ukończył rywalizację na 7 pozycji w kat. Open, zwyciężając w kat. 55+.

Gratulacje!

Mateusz Lorenc

Regionalna Liga Mini Piłki Siatkowej Dziewcząt

Uczestniczki Regionalnej Ligi

Regionalna Liga Mini Piłki Siatkowej Dziewcząt

Jako wiceliderki **Regionalnej Ligi Mini Piłki Siatkowej** na II turniej cyklu, udały się zawodniczki **MOSiR Dukla** w składzie: **Julia Sajdak, Zuzanna Krowicka, Aleksandra Jurczyk, Julia Tyburcy i Kornelia Sysak**. Dwie najlepsze drużyny poprzedniego turnieju **Gosirki Jedlicze** i **MOSiR Dukla** rozpoczęły zawody z wynikiem 2:0 (20:12,20:17). Dziewczęta z sekcji **MOSiR Dukla** w kolejnych meczach przegrywały także z **Krościenkiem Wyżnym** 2:0 (20:8,20:11), **Iwoniczem** 2:0 (20:14,20:11) i **Dębowcem** 2:0 (20:9,20:10).

Na pocieszenie udało wygrać się z zawodniczkami z **Jaszczwi** 2:0 (20:8,20:7). Cztery porażki i tylko jedno zwycięstwo to bilans naszego zespołu. Mimo kiepskiego występu **MOSiR Dukla**, kapitan **Kornelia Sysak** zaprezentowała się najlepiej i najpewniej w każdym meczu spośród wszystkich zawodniczek drużyny. Mnóstwo prostych błędów, złe odbicia piłki, brak zagrywki wszystko to złożyło się na ten słaby występ. Porażki boją, jednak nie ma co załamywać rąk. Przed zawodniczkami kolejne mecze w lidze regionalnej i szansa na rehabilitację za ten nieudany występ. Niestety tak słaby bilans w II turnieju spowodował spadek na miejsce 4 w ligowej tabeli.

Damian Leśniak

„Tropem Wilczym” Biegi Pamięci Żołnierzy Wyklętych

W niedzielę 4 marca 2018 r. kilku zawodników sekcji rowerowej **MTB MOSiR Dukla** oraz przyjaciół **MOSiR Dukla** brała udział w **Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym”**, które odbyły się w całej Polsce. Nasi przedstawiciele wystartowali w Przemyślu, Żeglach i Rymanowie Zdroju. Zawodnicy przed biegiem odbierali w biurze zawodów numery oraz patriotyczne pakiety startowe. Biegi organizowano na dwóch dystansach – 1963 m i około 6 km. Trasy biegu na 6 km prowadziły po leśnych drogach, parkach, z małą ilością podłoża asfaltowego. Na mecie każdy uczestnik otrzymał pamiątkowy medal, natomiast w kategoriach wiekowych najszybsza trójka otrzymała pamiątkowe statuetki. Na każdego uczestnika czekał ciepły posiłek, kawa i herbata.

W zawodach uczestniczyli:

Ela Szczurek zajęła trzecie miejsce, **Piotr Smolak** najlepszy w kat. 50+, **Marcin Misiolek, Piotr Malczewski, Konrad Malczewski, Mateusz Lorenc, Piotr Drozd, Izabela Marek, Wiola Marek, Wojciech Gołąbek, Aleksandra Okońska-Szczurek, Tomasz Szczurek**.

Mateusz Lorenc

Turniej siatkarski KinderSport+ w Dukli

W sobotę 10 marca gościliśmy na naszej hali zawodniczki rywalizujące w siatkarskich turniejach **KinderSport+**. Pierwsze do zmagania stanęły dziewczęta w kategorii trójek z rocznika 2006. Nasze zawodniczki w składzie: **Emilia Szczęsny, Zuzanna Krowicka, Aleksandra Jurczyk i kapitan – Julia Sajdak**, w swym pierwszym meczu trafiły na drużynę **UKS Gimnazjum Dębowiec II**, wygrywając 20:10. Kolejne spotkanie, również zwycięskie

po bardzo dobrym meczu 20:18 z drużyną **MKS MOS V LO Rzeszów II**. W ostatnim grupowym meczu nasze zawodniczki wygrały z mocną przewagą z **UKS Sobieski Kańczuga I** – 20:11. Seria zwycięstw sprawiła, że nasze zawodniczki awansowały do fazy finałowej z pierwszego miejsca w grupie. Kolejne dwa mecze przegraliśmy z zespołami **MKS MOS V LO Rzeszów I** (15:25) i **UKS Gimnazjum Dębowiec I** (13:25). W ostatnim meczu o 3 miejsce w

turnieju, ponownie zagraliśmy z II zespołem z Rzeszowa. Dzięki fantastycznym zagrywkom w wykonaniu **Emilii Szczęsny** zwyciężyliśmy 25:10. Wszystkie nasze zawodniczki zagrały bardzo dobry turniej. Dobra zagrywka, mądra i przede wszystkim skuteczna gra pozwoliły ostatecznie zająć wysokie 3 miejsce w całym turnieju.

Tuż po zakończeniu turnieju trójek, do rywalizacji przystąpiły zawodniczki z roczników 2005, które swoje mecze rozgrywały w czwórkach.

Nasz zespół przystąpił do turnieju w składzie: **Julia Tyburcy, Wiktoria Paszek, Gabriela Gędek, Daria Rajchel oraz Kornelia Sysak**. Dziewczęta w swojej grupie zajęły 2 miejsce. W pierwszym meczu pokonały **MKS V LO Rzeszów II** 25:21, natomiast w kolejnych rozgrywkach wygrały z **Rzeszów III** 25:16. W kolejnym meczu zawodniczki **MOSiR Dukla**, musiały uznać wyższość drużyny

Dukielskie związki z Konfederacją Barską

W tym roku przypada 250. rocznica zawiązania Konfederacji Barskiej i 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Rok 2018 został ogłoszony Rokiem Konfederacji Barskiej i Rokiem Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości. Konfederacja barska przez wielu historyków uznawana jest za pierwsze polskie powstanie narodowyzwolenicze. Już w Encyklopedii Powszechnej z 1861 roku, zatem w czasie zaboru rosyjskiego, znalazł się zapis, że Konfederaci zaczęli odradzanie Polski i choć nie mogli zwyciężyć, to dali wzór ratowania niepodległości. 29 lutego 1768 roku w podolskiej forteczce Bar (nazwę miastu nadała królowa Bona) ogłoszono zawiązanie konfederacji już w akcie programowym zaprzysięgając: *na ratunek ojczyzny, wiary i wolności, praw i swobód narodowych do upadku nacylonych*.

Ten zbrojny zryw skierowany był przeciwko narzuconemu przez Rosję traktatowi, mocą którego Rzeczpospolita stała się protektorem rosyjskim oraz przeciwko ustawom, w tym równouprawnienia politycznego dla dysydentów, uchwalonym przez sejm sterroryzowany przez wojska rosyjskie. Katarzyna II domagała się m.in. wprowadzenia równouprawnienia, chociaż w jej państwie pełne prawa polityczne posiadali wyłącznie wyznawcy prawosławia. Konfederacja barska swoim zasięgiem ogarnęła tereny całej Rzeczypospolitej i trwała przez ponad cztery lata. Bezwzględny dyktat Repnina spowodował reakcję zarówno ze strony zawiedzionych oligarchów, jak i ze strony mas szlacheckich. Skonfederowało się większość województw, zaś wiele chorągwi wojska koronnego przeszło na stronę barzan.

Przywództwo ruchu, objął Józef Pułaski, starosta warecki, jako marszałek wojskowy konfederacji (ojciec Kazimierza Pułaskiego). Do czołowych działaczy należeli: Adam Stanisław Krasieński, biskup

kamieniecki i jego brat Michał Hieronim Krasieński, podkomorzy różański (marszałek generalny konfederacji w Koronie) oraz Joachim Potocki (regimentarz generalny konfederacji w Koronie), Michał Jan Pac (marszałek generalny konfederacji na Litwie), Józef Sapieha (regimentarz generalny konfederacji na Litwie).

Konfederaci zamierzali utworzyć znaczną siłę zbrojną (ponad 200 tys. ludzi) z wojsk komputowych, milicji magnackich, nieregularnej jazdy szlacheckiej i poborowego rekruta wziętego z dóbr prywatnych i królewszczyzn. Wojska konfederackie nie osiągnęły jednak planowanej liczby. Oddziały konfederackie były dowodzone przez marszałków konfederacji województw, ziem czy powiatów lub przez ich zastępców, czyli regimentarzy.

Umundurowanie piechoty i regularnej jazdy opierało się na obcych wzorach. Jazda nieregularna nosiła mundury wojewódzkie (kontusz, żupan, szarawary) w kolorach województwa lub w barwie ustalonej przez marszałka. Charakterystyczne były czapki, tzw. konfederatki i umieszczane na piersiach duże pozłacane ryngrafy z wizerunkiem Matki Boskiej. Podobna symbolika wiązała się z ówczesną biżuterią patriotyczną, noszono np. pierścienie z hasłami konfederackimi *Pro lege et patria* (Za prawo i ojczyznę) i *Pro fide et Maria* (Za wiarę i Marię).

Walki miały charakter wojny partyzanckiej, realnym przeciwnikiem ruchu konfederackiego były stacjonujące w Polsce wojska rosyjskie. Połączone siły Rosjan i oddziałów polskich wiernych królowi Stanisławowi Poniatowskiemu stłumiły 20 czerwca 1768 roku konfederację na Podolu. Jednak ruch konfederacki odradzał się w innych częściach kraju, choć regularne wojska rosyjskie dość łatwo rozprasały barskie pospolite ruszenie. Nowe konfederacje zawiązały się w Małopolsce i Wielkopolsce, następnie powstały Litwa,

Karpaty **MOSiR Krosno**, przegrywając 8:25. Dwa zwycięstwa i porażka pozwoliły awansować do finałów. W finale przegrywaliśmy kolejno z **MKS V LO Rzeszów I** (10:25), **Kępa Dębica** (18:25) i **Karpaty MOSiR Krosno** (25:18). Mimo starań naszych zawodniczek, ostatecznie zajęliśmy dobre 4 miejsce w całym turnieju.

Przed zawodniczkami w obu kategoriach kolejne turnieje, w których miejmy nadzieję potwierdzą swoje dobre występy w Dukli.

Damian Leśniak

Podlasie i Mazowsze.

Konfederatów barskich popierała Francja, skąd płynęła pomoc wojskowa, finansowa i dyplomatyczna oraz Turcja, która 6 października 1768 roku, wypowiedziała wojnę Rosji, żądając opuszczenia wojsk rosyjskich z ziem Rzeczypospolitej. Jesienią 1769 roku barzanie utworzyli najwyższą władzę konfederacji, tzw. Generalność, która od grudnia 1769 roku swą siedzibę miała w Preszowie, wówczas w granicach monarchii Habsburgów (w 1771 r. władze zmuszone zostały do przeniesienia się do Cieszyna). Utworzenie Generalności z doradcą francuskim pułkownikiem Charles Dumouriez miało nadać ruchowi bardziej jednolity charakter. Austria z kolei, sojusznik Francji, zapewniła konfederatom neutralność, stąd barska partyzantka w dużym stopniu koncentrowała się na karpacim pograniczu.

Szlachta sanocka i dukielska tłumnie poparła konfederację. Już 6 lipca 1768 roku w obozie pod Sieniawą nowo obwołany marszałek konfederacki Jakub Ignacy Bronicki, dziedzic Nowotańca w czasie generalnego zjazdu szlachty sanockiej ogłosił akt konfederacji Ziemi Sanockiej. Spod Sieniawy konfederaci w sile 1500 zbrojnych na czele z Jakubem Ignacym Bronickim wyruszyli przez Krosno z odsieczą obłożonemu Krakowowi. Ruch konfederacki poparł materialnie i moralnie dziedzic Rymanowa - Józef Kanty Ossoliński, wojewoda wołyński (w 1779 r. nabył Duklę od spadkobierców Mniszchów). Również z obozu pod Targowiskami, nie czekając aż powstaną wezwani przez Bronickiego (w imieniu Joachima Potockiego) ziemianie przemyscy i lwowscy, nie wdając się w bitwę z przybyłym płk. Suchotinem, pospiechli Krakowowi z pomocą.

W 1768 roku, w obronie Krakowa brał udział Franciszek Stadnicki, starosta ostrzeszowski, późniejszy powstaniec kościuszkowski, którego pomnik nagrobny znajduje się w kościele pw. Marii Magdaleny w Dukli (po 1780 r. od Ossolińskich nabył Duklę i Samokłęski). Stadnicki należał wraz z Piotrem Potockim, marsz. sandomierskim i Michałem Czarnockim, marsz. krakowskim do najdłużej stawiających opór. Gdy 17 sierpnia wojska rosyjskie zajęły Kraków, Stadnicki wraz z 50 członkami swojego oddziału dostał się do niewoli. Dzięki wstawiennictwu wojewodziny wołyńskiej Teresy ze Stadnickich Ossolińskiej odzyskał wolność.

Po upadku Krakowa swoją działalność w Beskidzie Niskim, które stało się jednym z głównych ośrodków ruchu, wznowił ks. Marcin Lubomirski, jeden z przywódców konfederatów małopolskich. Wiosną

ciąg dalszy na str. 24 ►

1769 pod komendę Lubomirskiego zgłosił się Kazimierz Pułaski, mianowany regimentarzem krakowsko-sanockim i sandomierskim. Władysław Konopczyński podaje, że: *7 kwietnia wydał Lubomirski pod Barwinkiem uniwersał, który następnie Pułaski oblatował i rozsyłał ekstraktami różnym panom [...]. 9-tego raportuje Lubomirskiemu, że zastał pod Barwinkiem lud przychylniejszy i miejsce zdadne na obóz wernikowy: chłopstwa wiele gwałtem się ciśnie do wojska i deklarują przyjeżdżać do obozu.* W tamtym czasie przy ważniejszych przełęczach Beskidu Niskiego, przy granicy węgierskiej, powstały obozy konfederackie: pod Radoszycami, Barwinkiem, Czeremchą, Grabiem, Konieczną oraz pod Muszynką, Izbami i Wysową.

Kazimierz Pułaski po wyprawie na Litwę, końcem września powrócił w bezpieczne Karpaty. Marszałek łomżyński obrał za siedzibę obóz pod Grabiem, obóz pod Konieczną przejął Józef Miączyński, marszałek bełski, obozy te stały się centrami konfederacji w Karpatach.

Rosjanie szybko zorientowali się w znaczeniu karpaccich obozów, oddziały pod dowództwem gen. Drewicza uderzyły na Grab, obóz został rozbity, do ciężkiej walki doszło 13 stycznia 1770 roku. Pułaski ciężko ranny zmuszony był przenieść się do obozu Miączyńskiego pod Konieczną, a w marcu do obozu pod Izbami, który służył mu za bazę. Stąd Pułaski podejmował aktywne działania przeciw wojskom rosyjskim i wypełniał instrukcje otrzymywane od Generalności. Na terenie Beskidu Niskiego w 1770 roku doszło do ważniejszych potyczek stoczonych przez konfederatów pod Siewietnicą z wojskami Jelczaninowa (5.04.), Żmigrodem (10.04.), Świętkową (21.07.).

W promieniu władzy wojskowej Pułaskiego, leżały dobra żmigrodzkie Karola Stanisława Radziwiłła, wojewody wileńskiego oraz dukielskie Jerzego Augusta Wandalina Mniszcha, marszałka n. koronnego. Mniszech, wystawił niewielki oddział i wysłał do Krakowa *górali nadwornych czerwono ubranych, piechoty nadwornej i ułanów* i jako generalny starosta wielkopolski oddziaływał też swymi wpływami w Wielkopolsce na górne warstwy społeczeństwa wielkopolskiego. Utrzymywał kontakty ze znanymi konfederatami (z Krasieńskim, Wesslem, Wielhorskim, Radziwiłłem), prowadził ożywioną korespondencję, m.in. z elektorową saską, która

wzywała go do utworzenia Generalności, utrzymywał także listowny kontakt z przebywającym w Paryżu Michałem Wielhorskim. Mniszech w swojej dukielskiej rezydencji przyjmował czołowych konfederatów jednak nie przyjął proponowanego mu przez Generalność poselstwa do Wiednia (1770). Mniszech był ostrożny, ponieważ Igelström na czele grenadierów siłą wtargnął do jego pałacu w Warszawie przy ul. Senatorskiej i z rozkazu Reprnina aresztowano tam bpa krakowskiego Kajetana Sołtyka (13/14.10.1767) i wywieziono w głąb Rosji do Kaługi. Taki los spotkał też trzech innych senatorów: biskupa kijowskiego Józefa Załuskiego, hetmana polnego koronnego Wacława Rzewuskiego i jego syna pośła podolskiego Seweryna Rzewuskiego. Ta przemoc za protest przeciw narzuceniu Polsce tzw. traktatu gwarancyjnego zaskoczyła Mniszcha, jawnie więc do konfederacji barskiej nie przystąpił obawiając się carskich represji.

Natomiast silnie zaangażowała się w konfederację barską żona Mniszcha Maria Amalia (Amelia) z Brühlów, *zapamiętała przeciwniczka Stanisława A. Poniatowskiego*. Stanisław Wasylewski w *Portretach pań wytwornych* napisał: *poszły konfederaty przeciw Rosji i królowi. Zaś z nimi w pierwszym szeregu - marszałkowa z Dukli. Obok Bohusza i Pułaskiego tuż. Odbiegła architekta i ogrodników (...)* Przystawszy do generalności, Armida z Dukli, *zastawia cały skarbiec klejnotów i bierze się do roboty*. Mniszchowa od końca 1768 roku współpracowała z bpem Adamem Krasieńskim, jednak z powodu barku jednomyślności w sprawie detronizacji króla, której się domagała, zaczęła działać też na własną rękę. Prowadziła dyplomację wykorzystując wszystkie swe koligacje w Dreźnie, Wiedniu i Paryżu. Przez współpracę z Teodorem Wesslem i Generalnością przyczyniła się do jej przeniesienia do Preszowa, do którego było stosunkowo blisko z Dukli. Pozostając w ciągłych rozjazdach między Duklą a Preszowem razem z Ludwiką Potocką, Ludwiką Cetnerową, Teresą Ossolińską, wywierała wpływ na Karola Radziwiłła, Teodora Wessla i Jana Jakuba Zamoyskiego. Zabiegała też przez Urszulę Lubomirską, starościnię bolimowską o pozyskanie jej brata, hetmana Jana Klemensa Branickiego. Marszałkowa sfinansowała wyjazd nad Sekwanę Michała Wielhorskiego, kuchmistrza w. lit., który posłował z ramienia Generalności (1769). Przypisuje się jej autorstwo części uwag przedstawionych przez Wielhorskiego G. Mably'emu

pt. *Remarques sur les observations de M. l'Abbe de Mably*, na podstawie których postrzegana jest jako osoba dobrze zorientowana w sprawach polskich. Liczyli się z jej zdaniem, m.in.: Ignacy Bohusz - sekretarz Generalności barskiej, Franciszek Kożuchowski - członek Generalności, stronnik Wessla. Starą się również mieć wpływy w wojsku, wykorzystwała w tym celu Józefa Miączyńskiego - marszałka bełskiego, zauroczonego córką Mniszchów - Józefiną. W Preszowie 9 czerwca 1770 roku odbyła Mniszchowa półtoragodzinną rozmowę z cesarzem Józefem II, który podróżował przez Węgry i który z dezaprobatą odnosił się do zamiarów detronizacyjnych konfederatów.

Przybycie do Preszowa Dumourieza, który miał odtąd czuwać nad militarnymi działaniami konfederacji i pogodzić wszystkich konfederatów, przyczyniło się do odniesienia szeregu sukcesów w drugim półroczu 1770 roku. Pod wpływem Amalii Mniszchowej, lekceważąc swe instrukcje, poparł plany detronizatorskie. W sierpniu, kiedy trwały narady z udziałem Mniszchowej i Dumourieza prowadzone w Zborowie, a następnie w Tulczynku ordynata Zamoyskiego, został zdobyty obóz Pułaskiego pod Izbami przez gen. Derwicza, zmuszając go do wycofania się za kordon austriacki.

22 października 1770 roku Generalność barska ogłosiła akt bezkrólewia, który pogłębił spory między konfederatami. Próba zbudowania stałej linii obronnej uwzględniającej m.in. Częstochowę, Tyniec i Lanckoronę przez Kazimierza Pułaskiego oraz Dumourieza, przyniosła tylko ograniczone osiągnięcia. Po sukcesach z przełomu lat 1770-1771, ruszyła ofensywa Suworowa, który w maju 1771 roku, po nieudanym ataku na Tyniec, rozbił Dumourieza pod Lanckoroną.

Nieudana próba porwania króla przez konfederatów barskich (3.11.1771 r.) została wykorzystana przez propagandę państw sąsiednich dla skompromitowania Baru w oczach monarchistycznej Europy.

Kłeską zakończyło się również powstanie hetmana M. Ogińskiego na Litwie (27.09.1771 r.). Wiosną 1772 roku, gdy rozszła się wiadomość o rozbiorze, klęska konfederacji była przesądzona.

Upadły ostatnie bastiony konfederacji: Lanckorona skapitulowała w czerwcu, Tyniec w lipcu, obrona Częstochowy przez Kazimierza Pułaskiego trwała do 18 sierpnia 1772 roku. Obrona klasztoru w Zagó-

Kwiecień w łowisku

Dłuższe i cieplejsze dni pozwalają zapomnieć nam o zimowych niedogodnościach. Ten wczesnowiosenny okres to jednak dla myśliwych czas wytężonej pracy. Do najważniejszych czynności zaliczamy zagospodarowanie poletek zaporowych oraz przegląd, modernizację i budowę nowych urządzeń łowieckich. Urządzenia łowieckie można umownie podzielić na dwie grupy: urządzenia ułatwiające dokonanie prawidłowej selekcji osobniczej zwierzyny – ambony i zwyżki, oraz urządzenia do dokarmiania zwierzyny – paśniki oraz lizawki.

Ambona – nadziemne stanowisko myśliwskie dzięki któremu można schować się przed zwierzyną, ułatwia czaty i zasiadkę na zwierzę. Z kilku metrów nad ziemią ułatwia obserwację. Ze względu na oddawanie strzału pod kątem w dół gwarantuje większe bezpieczeństwo.

Zwyżka – służy do zasiadki ok. 2 – 3 metrów nad ziemią. Charakteryzuje się brakiem ścian i zadaszenia. Może być oparta o drzewo, można ją postawić w różnych miejscach w łowisku i ją przenosić. Ułatwia obserwację jak i sam strzał do zwierzyny w uprawach rolnych.

Lizawka – służy do pobierania soli przez zwierzynę. Z lizawek korzysta zwierzyna płowa, dziki, a nawet zające. Szczególnie duże zapotrzebowanie na sól jak i mikroelementy mają samce zwierzyny płowej w okresie budowy poroża.

Paśnik – służy do podawania karmy. Ustawiamy je w pobliżu dziennej ostoi zwierzyny, w miejscu nasłonecznionym, nie w gęstwinie.

Okres wiosenny to również czas, kiedy przychodzą na świat młode osobniki zwierząt łownych. Kozłatka poznając swój teren są bez szans w starciu z wałęsającymi się psami w łowisku. Niestety pomimo apeli, próśb oraz komunikatów, niektórzy mieszkańcy lekceważą nałożony na nich ustawowy obowiązek trzymania psów na terenie obejścia. Odnosząc się do naszego wspólnego dobra jakim jest przyroda, miejmy na uwadze potrzebę ochrony zwierząt leśnych przed kłusującymi psami. Nie bądźmy obojętni, gdyż takie psy mogą zaatakować również człowieka.

rz - trzy miesiące po I rozbiorze Polski - uchodzi za ostatnie starcie zbrojne podczas konfederacji barskiej.

Władysław Konopczyński pisze: *Zanim goniec jasnogórski dotarł w okolice Dukli, wwały się tamtędy do Polski wojska okupacyjne Esterhazego. Radziwiński, Sławuszczyński, Suhak, Falkowski i jakiś regimentarż wojsk komputowych grupy barskiej, podobnie jak Litwini: Zyberk, Kadlubski, Francuzewicz, na wezwanie do rozejścia się odpowiedzieli, że przecież są na własnej ziemi; ale przed masą armat i konnicy odstąpili i razem ze spotkaną dywizją Rudnickiego pociągnęli 20 maja na Jedlicze i Glinik w stronę północną. Krótkie pożegnanie delegatów z Mniszchem w Dukli przebrwał węgierski huzar, co wpadł do grodu z krzykiem: hybaj, konfederat hybaj.*

Konfederacja barska zapisała się jako ważne dziejowe wydarzenie, niezależnie od pobudek i rozgrywek wśród politycznych przywódców przyczyniła się do wzrostu świadomości narodowej, co zaowocowało w dobie Sejmu Czteroletniego, do barzan odwoływano się we wszystkich polskich zrywach niepodległościowych.

Aleksandra Żółkoś

Burmistrz Dukli informuje, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli oraz stronie internetowej www.dukla.pl wywiezione zostały **wykazy nieruchomości**, stanowiących własność mienia komunalnego Gminy Dukla, przeznaczonych do sprzedaży.

Wykazy obejmują działki nr: 915/3 i 915/4 obręb Teodorówka, 2083 i 2108 obręb Jasionka.

Osoby, którym przysługuje **pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości** na podstawie art 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r., poz. 121 z póź.zm.) mogą składać wnioski o nabycie zbywanych nieruchomości w terminie **do dnia 9 maja 2018 r.** w Urzędzie Miejskim w Dukli pok. Nr 106.

Humor myśliwski

Przeznaczenie
W sklepie z dziczyzną – dziecko do sprzedawcy:
- Mama odsyła tego bażanta, bo już go czuć.
- A cóż to, twoja mama kupiła tego bażanta do wączania, czy do jedzenia?

Karta
- Proszę pokazać kartę łowiecką – legitymuje złapanego w leśnicy.
- A, proszę.
- Co pan, głupka ze mnie robisz. Przecież to karta do gry.
- A to pan leśniczy nie wie, że joker każdą kartę zastępuje.

Pieczyste
- Dlaczego ta pieczeń z zająca nazywa się „po syjamsku”?
- Bo ten kot był syjamski ...

Myśliwy pyta swego kolegę:
- Jak ty to robisz, że na upolowanych przez ciebie kaczkach nigdy nie widać śladów postrzału!
- Zawsze bardzo delikatnie naciskam spust strzelby!

Dwaj myśliwi przechwalają się:
- Czy wiesz, że ostatnio w Afryce z odległości 500 metrów jednym strzałem położyłem trupem słonia?
- A ja ostatnio płynąc przez Morze Koralowe własnoręcznie udusiłem wieloryba!
- Tak, tak... A skoro już mowa o morzu... Czy słyszałeś coś o Morzu Martwym?
- Oczywiście.
- To właśnie ja z bratem zabiliśmy je!

Wszystkim czytelnikom naszej gazety, myśliwym, leśnikom i drzewiarzom oraz sympatykom łowiectwa i przyrody życzę z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych dużo zdrowia i pogody ducha oraz mokrego Śmigusa Dyngusa.

Z myśliwskim pozdrowieniem „DARZ BÓR„
Bartosz Szczepanik

Woda – ważna do życia pszczoł

Kwiecień w naszym klimacie to miesiąc, w którym dni niemalże z letnią pogodą mieszają się z dniami przypominającymi zimą. Jest to już czas, gdzie przyroda obudziła się po zimie i roślinność zaczyna stosunkowo obficie kwitnąć. Pszczoły wykorzystują każdą nadarzącą się okazję do pozyskania pyłku. Nie jest go jeszcze tak wiele i nasze ukochane owady dość często wykorzystują pyłek drzew wiatropylnych jak np. leszczyna. Ciepła pogoda może być nagle przerwana słotą. W tym czasie, mogą cierpieć głód i pragnienie. Pszczelarz musi o tym pamiętać. Jak ważna jest woda w życiu pszczoł świadczy to, że pszczoły w naturze zawsze wy-

bierają miejsce na dom w pobliżu źródła wody. Wczesną wiosną codzienne zapotrzebowanie na nią wynosi około 45g ale wraz z wzrostem wychowu czerwiu wzrasta zapotrzebowanie do około 200 g. A w upalne letnie dni dochodzi nawet do litra. Nasze podopieczne część pragnienia zaspakajają pozyskując nektar ale czysta woda jest im i tak niezbędna, gdyż jak wiadomo świetnie rozpuszcza wiele substancji, które pszczołom są konieczne do życia. Zjawisko zatrucia pyłkiem jest zaobserwowane najczęściej w dni gdy pszczoły mają utrudniony dostęp do wody. I chociaż woda jest bagatelizowana przez niektórych pszczelarzy bo „na oko jest jej pełno”, to badania laboratoryjne jednoznacznie pokazują, że pszczoły dokarmiane także wodą, żyją znacznie dłużej niż pozbawione jej. Nasze owady bardzo lubią taką wodę zielonkawą, z glonami itp. Jednak czystość poidla jest kluczowa. Można zarazić całą pasiekę nosimą, jeżeli zlekceważymy należyte zabezpieczenie. Zauważono również, że pszczoły znacznie bardziej preferują deszczówkę od wody z ujęcia. Jako ciekawostkę podam że pszczoła „cysterna” zabiera ze sobą jednorazowo ładunek wody mniej więcej 25 mg, oczywiście w naszym klimacie bo na pustyni 44 mg. Pszczoły werbują „siostry” do pracy przynoszenia wody w podobny sposób jak nektaru lub pyłku. Pszczoły „cysterny” informowane są przez rodzinę o zapotrzebowaniu na wodę przez czas w jakim odbierany jest od nich ładunek. Im pszczoły dłużej czekają na odbiór tym rzadziej wylatują. Jeżeli woda odbierana jest na bieżąco, ilość lotów i wylatujących pszczoł wzrasta. Woda magazynowana w ulu jest w znikomych ilościach. Do jej przechowywania z dnia na dzień służą pszczoły, które z pełnym wolem czekają w pobliżu kuli czerwiu. Taki zabieg ma znaczenie doraźne i tak przechowywana woda jest wykorzystywana niemalże na bieżąco. W upalne dni można zauważyć w ulu plastry „zroszone” wodą. Jest to sposób pszczoł na schłodzenie gniazda. Odkryto, że pszczoła zbieraczka podczas lotu pobiera wodę z nektaru mającego w wolu. Jednak w sytuacji gdy to nie wystarcza, pszczoła potrafi wtórnie wykorzystać wodę, która jest już przyszykowana do wydalenia.

Pszczoły są fenomenalne. Ich biologia zachwyca nas, a postęp techniki pozwala nam poznać je coraz bardziej. Fenomen małej, pięknej pszczoły zachwyca nas. A ile jeszcze nie wiemy o niej?

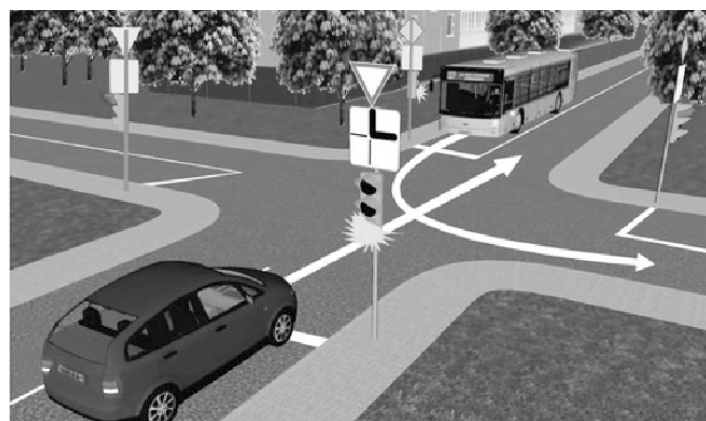
Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Przepisy ruchu drogowego w praktyce

Często zapomniane przepisy – nadrzędność sygnalizacji.

Sygnaly świetlne mają pierwszeństwo przed znakami drogowymi. Najwięcej wątpliwości pojawia się na skrzyżowaniu z pierwszeństwem łamanym. Widoczny znak „ustąp pierwszeństwa” w tej sytuacji nie obowiązuje, o czym nie wszyscy pamiętają.

Opracowanie: Ryszard Chrobaczyński
Ośrodek Szkolenia Kierowców Tip Top

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Sukces uczniów to nasz priorytet!

„Sukces to nie to, co masz, ale to, kim jesteś” - uświadomienie tego młodemu człowiekowi jest jednym z priorytetów Liceum Ogólnokształcącego w Dukli.

Magia dobrej szkoły polega na tym, że wzajemnie uzupełnia się w niej mnóstwo różnych czynników. Na szkołę można patrzeć przez pryzmat budynku, wyników nauczania, grona pedagogicznego, ale też jednostkowych zdarzeń bądź dobrych lub złych opinii.

Liceum Ogólnokształcące w Dukli stawia na skuteczność, bezpieczeństwo i innowacyjność. Głównym zadaniem naszej szkoły jest jak najlepsze przygotowanie uczniów do startu w dorosłe życie (zawodowe i społeczne) oraz zaproponowanie im inspirujących zajęć wykraczających poza dotychczasowe ramy programowe.

Mury dukielskiego liceum przez lata opuściło setki doskonale wykształconych młodych ludzi. Wśród naszych absolwentów są m. in. lekarze, prawnicy, profesorowie wyższych uczelni, przedsiębiorcy i nauczyciele.

Obecnie szkoła oferuje pięć kierunków – kształcenie na profilu humanistycznym i językowym oraz trzy innowacyjne kierunki: służby mundurowe, ratowniczo – fizjoterapeutyczny oraz menager sportu, turystyki i rekreacji.

Profil humanistyczny to działania, które koncentrują się wokół praktycznych zajęć warsztatowych (historyczno - literackich, artystycznych, teatralnych, aktorskich), udziału w wykładach uniwersyteckich i zajęciach muzealnych oraz wyjazdach do kina, teatru i spotkań autorskich z twórcami. Celem edukacji na tym kierunku jest wykształcenie u ucznia umiejętności humanistycznych z wykorzystaniem i podbudową kontekstami filozoficznymi, historycznymi, kulturowymi i artystycznymi.

Z kolei **profil językowy** oferuje naukę w specjalistycznych pracowniach językowych, udział w wykładach i konwersatoriach na uczelniach wyższych, nauczanie z wykorzystaniem sieci komputerowych i Internetu oraz

konwersacje z native speakerem.

Uczniowie „mundurówki” poznają całe spektrum pracy służb mundurowych. Wyjazdy np. do jednostki, aresztu śledczego, na przejście graniczne, dają im szansę na połączenie teorii z praktyką. Ćwiczą także strzelanie, terenoznawstwo, techniki samoobrony i biorą udział w profesjonalnych szkoleniach i obozach survivalowych.

Profil ratowniczo – fizjoterapeutyczny to poznawanie podstaw ratownictwa medycznego i tajników radzenia sobie z organizmem w momencie pojawienia się zespołów bólowych. Celem kształcenia na tym kierunku jest wykształcenie u ucznia umiejętności kontroli podstawowych czynności życiowych, rozpoznawania urazów i chorób na podstawie objawów, wykonywania niezbędnych zabiegów ratowniczych i właściwej opieki nad uszkodzonym związaną z ochroną zdrowia oraz przywracaniem utraconej sprawności fizycznej chorego. W zakresie fizjoterapii pomocna jest współpraca z obiektami sanatoryjnymi i zajęcia z praktykami. Uczniowie zdobywają certyfikaty z zakresu pierwszej pomocy i fizjoterapii.

Nowością jest kierunek **manager sportu, turystyki i rekreacji**, co zważywszy na walory krajobrazowe Beskidu Niskiego i nowoczesną bazę sportową szkoły (pełnowymiarowe boisko ze sztuczną nawierzchnią, hala sportowa, siłownia i sauna, 2 korty tenisowe, a w sezonie zimowym lodowisko tuż przy szkole) stwarzają świetne zaplecze do prowadzenia tego kie-

ciąg dalszy na str. 28

Liceum Ogólnokształcące

im. Św. Jana z Dukli
w Zespole Szkół nr 2 w Dukli
ul. Armii Krajowej 1
38-450 Dukla
tel. 13 433 00 08

Profile kształcenia:

1. humanistyczny,
2. językowy,
3. ratowniczo-
★ fizjoterapeutyczny,
4. manager sportu,
- ★ turystyki i rekreacji,
5. mundurowy.

**Dokonaj
dobrego
wyboru!**

WWW.ZS2.DUKIA.PL

ZS NR 2 W DUKLI
LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. ŚW. JANA Z DUKLI

**Zwrot kosztów
dojazdu do szkoły!!!**

Nauka na 1. zmianę

runku. W zakresie turystyki i krajoznawstwa szkoła cyklicznie realizuje wyjazdy podczas których uczniowie chętnie wędrują po szlakach turystycznych Beskidu Niskiego, Tatr, Pienin i Bieszczadów.

Uczniowie uczą się w bardzo dobrze wyposażonych pracowniach przedmiotowych, nauka odbywa się na jedną zmianę, a w połączonym ze szkołą pod względem funkcjonalnym obiekcie MOSiR każdy może zamówić ciepły posiłek.

Szereg działań odbywa się poza murami szkoły. Licealiści m. in. korzystają z sali widowiskowej Ośrodka Kultury w Dukli. Odbywają się tam imprezy organizowane przez LO, które są adresowane do szerokiego grona odbiorców. Ostatnio podejmowane działania to organizacja koncertu charytatywnego „Pomagamy dla Angeliki dzisiaj gramy” i wystawienie sztuki, której inspiracją została mało znana komedia Aleksandra Fredry „Pierwsza lepsza”. Zaangażowanie się w powyższe działania, czy też organizacja nauki pierwszej pomocy w przedszkolu, udział w akcjach typu „Misie Ratownicze” czy „Szlachetna paczka” to dla wszystkich uczniów zdobywanie nowych doświadczeń, które w przyszłości zaprocentują.

„Naucz się być sobą, nie patrz na innych, korzystaj z szansy jaką stwarza Ci nasza szkoła, a wszystko to może Ci w dorosłym życiu.”

LO Dukla

– chcemy, aby nasi uczniowie odnosili sukcesy!!!!

„Sukces to nie to, co masz, ale to, kim jesteś.” „BO BENNET”

Sukces uczniów to nasz priorytet!

► dokończenie ze str. 27

Uczniowie
Liceum Ogólnokształcącego
im. Św. Jana z Dukli
w Zespole Szkół nr 2 w Dukli
zapraszają na

II Koncert Charytatywny Pomagamy! Dla Zuzi dzisiaj gramy!

W programie:

„Bajka Calineczka”
w wykonaniu uczniów klasy I C
Szkoły Podstawowej w Dukli,
pod kierunkiem
pani Józefy Winnickiej-Sawczuk

„Melodia skrzypcami malowana”

w wykonaniu Jagody Skrzyńskiej
uczennicy klasy V A
Szkoły Podstawowej w Dukli

Wokaliści:

Ania Witek, Julia Solińska,
Aleksandra Dyszkowska,
Gabriela Lipka, Aneta Aszlar,
Adrianna i Angelika Bocheńskie,
Wioletta Jakiela,
Przemysław Mozelewski.

Patronat honorowy:
Burmistrz Dukli

Patronat
medialny

8 kwietnia 2018 r. godz. 16:00

Sala widowiskowa
Ośrodka Kultury w Dukli
ul. Kościuszki 4

Prawo przy porannej kawie ...

Instytucja winy w nadzorze

Zgodnie z art. 427 kodeksu cywilnego, kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru. Przepis ten stosuje się również do osób wykonujących bez obowiązku ustawowego ani umownego stałą pieczę nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można.

Komentowany przepis reguluje jeden z wypadków odpowiedzialności za cudze czyny, czyli za szkodę wyrządzoną przez inną osobę. Jest to odpowiedzialność osób zobowiązanych do nadzoru nad osobami powierzonymi ich pieczy. Głównym celem tego uregulowania jest wzmożenie ochrony interesu poszkodowanego wskutek zachowania osoby, której nie można przypisać winy, a tym samym odpowiedzialności Natomiast odpowiedzialność zostaje nałożona na nadzorującego, bowiem jego zachowanie w postaci niewłaściwie sprawowanego nadzoru stało się pośrednio przyczyną szkody.

Przepis znajduje zastosowanie, jeżeli spełnione zostaną łącznie następujące przesłanki: została wyrządzona szkoda czynem niedozwolonym osoby, której nie można obciążyć obowiązkiem naprawienia szkody wyłącznie dlatego, że z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego nie można przypisać jej winy, istnieje osoba z mocy ustawy lub umowy zobowiązana do nadzoru nad małoletnim lub niepełnoletnim sprawcą szkody, która z własnej winy obowiązku nadzoru nie dopełniła oraz istnieje związek przyczynowy między niedopełnieniem obowiązku nadzoru a szkodą. Zobowiązany do nadzoru, ponoszący odpowiedzialność deliktową na podstawie art. 427 kodeksu cywilnego, odpowiada za czyn własny (wina własna – wina w nadzorze), lecz pośrednio także za cu-

de zachowanie, ponieważ odpowiada za skutek czynu niedozwolonego, osoby pozostającej pod nadzorem, który wyrządził szkodę.

Źródłem umownego obowiązku sprawowania nadzoru nad małoletnim lub niepełnoletnim mogą być wszelkie ważne zawarte umowy, odpłatne albo nieodpłatne, zawarte na czas określony lub nieokreślony. Z reguły w czasie obowiązywania tych umów uchylony będzie obowiązek nadzoru ze strony osób ustawowo zobowiązanych (np. rodziców, w czasie przebywania dziecka na obozie). Nie można jednak wykluczyć odpowiedzialności solidarnej zobowiązanych do nadzoru z mocy ustawy i umowy (np. w razie powierzenia nadzoru drogą umowy nieodpłatnej opiekunce, osobie niestarannie wybranej do pełnienia nadzoru).

Podstawą przypisania obowiązku naprawienia szkody osobie, która nie jest ustawowo lub umownie zobowiązana do nadzoru, nie może być incydentalnie, faktycznie sprawowany nadzór, ale piecza wykonywana w sposób stały, który jednak nie musi trwać bardzo długo. Istotne jest ustalenie, że taki był zamiar przy jej wykonywaniu. Często taka sytuacja powstaje w przypadkach pieczy sprawowanej w stosunku do pasierba lub dzieci konkubenta czy pieczy nad dalszymi krewnymi przyjętymi na wychowanie. Zobowiązany do nadzoru odpowiada za szkodę, jeżeli w sposób zawiniony nie dopełnił obowiązku nadzoru. Rozkład ciężaru dowodu jest jednak korzystny dla poszkodowanego, ponieważ ustawodawca wprowadza w przepisie art. 427 kodeksu cywilnego domniemanie winy w nadzorze, obciążając obowiązkiem odszkodowawczym zobowiązanego, „chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru”. Uwolnienie się od odpowiedzialności wymaga więc udowodnienia wykonania obowiązku nadzoru, a w tym celu konieczne jest wykazanie należytej staranności. W wyroku SA w Lublinie z dnia 21 listopada 2013 r. (sygn. akt I ACa 248/13) stwierdzono, że przy ocenie wykonywania „starannego nadzoru” w rozumieniu art. 427 kodeksu

cywilnego nie jest obojętne, czy rodzice małoletniego potrafili wpoić mu podstawowe zasady związane z poszanowaniem praw innych osób, wskazywali na potrzebę zachowania ostrożności oraz czy zwracali uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.

Ocena staranności zobowiązanego dokonywana jest z reguły na podstawie kryteriów zobiektywizowanych, określających typowe dla określonych ról społecznych wzorce zachowań (np. rodziców, nauczycieli, pielęgniarzy), jednak przy uwzględnieniu okoliczności konkretnego przypadku (np. wieku małoletniego, stopnia niepełności, warunków sprawowania nadzoru i związanych z nimi zagrożeń). Zobowiązany do nadzoru, który nie uczynił zadość swojemu obowiązkowi, ponosi odpowiedzialność, o ile istnieje adekwatny związek przyczynowy między niedopełnieniem obowiązku nadzoru a zachowaniem bezpośredniego sprawcy szkody. Jednak także w tym przypadku ustawodawca korzystnie dla poszkodowanego konstruuje domniemanie związku przyczynowego i obciąża zobowiązanego, chcącego uchylić się od odpowiedzialności, koniecznością wykazania, że „szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru”. Trzeba jednak podkreślić, że dla przypisania odpowiedzialności na podstawie art. 427 kodeksu cywilnego związek przyczynowy powinien istnieć między konkretnym zaniedbaniem zobowiązanego a zachowaniem szkodzącym małoletniego lub niepełnoletniego. Stąd należy uznać za trafne stanowisko, iż zobowiązany do nadzoru uchylił się od odpowiedzialności, wykazując, że starannie wykonywał konkretne, obciążające go z mocy ustawy lub umowy obowiązki. Sam zarzut niedostosowania społecznego dziecka czy „złego wychowania” nie wystarczy dla przypisania odpowiedzialności zobowiązanemu do nadzoru.

Nadzór rodziców nie oznacza wszakże obowiązku ciągłej kontroli nad dzieckiem, a winy osoby nadzoru-

ciąg dalszy na str. 30 ►

Prawo przy porannej kawie

► dokończenie ze str. 29

jącej nie można upatrywać wyłącznie w błędach procesu wychowawczego lub w braku nieprzerwanej ciągłości nadzoru. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. akt I ACr 41/97 z dnia 20 maja 1997 roku nie można tylko na podstawie samego naganego zachowania dzieci wnioskować o błędach wychowawczych, zaniebdaniach i winie w nadzorze ich rodziców. Orzecznictwo przyjęło, że w obecnej dobie, kiedy z reguły oboje rodzice pracują zawodowo, nie można wymagać od nich, aby nadzorowali każdy krok swoich dzieci, jeśli specjalne zachowanie dzieci tego nie uzasadnia. W szczególności zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1971 r., II CR 375/71 brak dozoru ze strony osób starszych nad zabawą dzieci 12-13-letnich nie może być poczytany za brak nadzoru w rozumieniu art. 427 kodeksu cywilnego podobnie jak przebywanie 14-letniego syna na podwórku bez bezpośredniej opieki dorosłych (wyrok SA w Katowicach z dnia 5 lipca 1996 r., I ACr 377/96).

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1971 r., III CRN 448/70 nie można uznać za uzasadnione dopatrywania się winy małżonków jedynie w tym, że ich prawie 17-letni syn był na zabawie po godz. 24 w świetlicy, znajdującej się w tej samej wsi, w której mieszkał. Uznano w judykaturze, że obowiązek nadzoru rodziców nad małoletnim powyżej 13 lat jest obowiązkiem należytej staranności i zakres tego obowiązku oraz stawiane wymagania nie mogą być określone w oderwaniu od środowiska i miejscowych stosunków, a także poziomu rozwoju małoletniego oraz istniejącego stopnia zagrożenia przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę dla osób trzecich.

Do nadzoru obowiązani są oboje rodzice, jeżeli obojgu z nich przysługuje władza rodzicielska, odpowiadają oni solidarnie wobec poszkodowanego. Z kolei w stosunku wewnętrznym winni przyczynić się do naprawienia szkody

W krainie rondla i patelni

Szanowni Czytelnicy!

W roku 2018 w kąci kulinarnej „W krainie rondla i patelni” drukować będziemy sprawdzone przepisy kulinarne z różnych krajów świata. Zachęcamy Czytelników do współtworzenia tej rubryki. Każdy dostarczony przepis nagrodzony będzie wydawnictwem z serii Biblioteka Dukielska. Adres Redakcji:

Redakcja Dukli.pl/DPS
38-450 Dukla, ul. Trakt Węgierski 11 pokój 309
e-mail: dps@dukla.pl

Mazurki piecze się w okresie Świąt Wielkanocnych. Są specjalnością kuchni polskiej. Sporządza się je z różnych rodzajów ciast (kruchego, biszkoptowego, marcepanowego) i przekłada masami, marmoladą lub kremem. Powierzchnie mazurków dekoruje się lukrem i zdobi owocami lub bakaliami.

W tym numerze podajemy przepis na:

Mazurek kruchy

Składniki:

2 szklanki mąki krupczatki,
2/3 kostki margaryny lub masła,
1 szklanka cukru pudru
2 żółtka lub 2-3 łyżki śmietany kwaśnej,

Masa:

30 dag kwaskowatego dżemu,
Smażona skórka pomarańczowa,
1 torebka cukru waniliowego,
1 białko do smarowania

Wykonanie:

Mąkę przesiać, dodać margarynę, posiekać dokładnie nożem, dodać cukier i żółtka. Zrobić ciasto nożem, a następnie szybko zagnieść ciasto ręką (jeśli jest zbyt suche i nie da się zagnieść ręką dodać 2-3 łyżki śmietany). Wstawić na pół godz. do lodówki. Schłodzone ciasto podzielić na dwie połówki. Jedną część rozwałkować na grubość ok. 0,5 cm, ułożyć na wyłożonej pergaminem blasze lub w tortownicy, nakładając cienki wałeczek wokół brzegów i podpiec w gorącym piekarniku (200° C).

Przyrządzić masę: dżem wymieszać z posiekaną skórką pomarańczową i cukrem waniliowym. Na podpieczonym i wystudzonym cieście rozsmarować ciekłą warstwę masy, z wierzchu ułożyć krataczkę z wałeczków zrobionych z pozostałego ciasta. Posmarować wałeczki białkiem i piec, aż się zrumienią.

Smacznego!

według swoich sił i możliwości zarobkowych oraz majątkowych. Rodzic pozbawiony władzy rodzicielskiej nie ma obowiązku nadzoru przewidzianego w omawianym przepisie. Z kolei ograniczenie władzy rodzicielskiej powoduje, że o istnieniu obowiązku nadzoru decydowały będą zapisy sentencji wyroku

sądu. Jeśli zakres uprawnień i obowiązków tak zostanie wytyczony, że możliwym było realne wykonywanie nadzoru – wówczas można przyjąć, że obowiązek ten istniał.

Natalia Belcik
aplikant radcowski

Złota myśl ☺

„Pokusa to perfumy, które wdycha się tak długo,
aż człowiek zapraśnie mieć flakon.”

Jean-Paul Belmondo

Ośrodek Kultury w Dukli
oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Głojskach
zapraszają na

VII GOSPOSIADĘ

Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Dukla

Termin: 28 kwietnia 2018r.

godz. 17.00

Miejsce: Dom Ludowy w Głojskach

w programie:

- wybory „MISS GOSPOSIADY”
- występy zespołów ludowych
- stół z jadłem
- „SPOD STRZECHY GOSPODYN”
- konkurs „NAJLEPSZA NALEWKA”
- zabawa z zespołem „ALLEGRO”

ZAPEWNIAMY:
SWOJSKIE - GORĄCE DANIA,
SALATKI, CIASTA,
PRZEKĄSKI, NAPOJE
ORAZ
DOSKONAŁĄ ZABAWĘ

WSTĘP 30 ZŁ./OSOBA

ZAPISY PROWADZĄ PRZEWODNICZĄCE POSZCZEGÓLNYCH KÓŁ GOSPODYN WIEJSKICH,
ORAZ OŚRODEK KULTURY W DUKLI tel.662054407 DO DNIA 28 kwietnia 2018 r., w godz. od 8.00 do 16.00

Interreg
Polska-Słowacja

Gmina Dukla zrealizowała zadania dotyczące projektu

Tytuł projektu: Przez górkę do sąsiada

Wartość projektu: około 47 tys. €, w tym gminy Dukla – partnera wiodącego: około 40 tys.€, w tym udział środków z EFRR: 85%, środki z budżetu państwa: 5%, wkład własny: 10%. Wkład Obec Vyšná Pisaná- partnera słowackiego: około 7 tys. €, w tym udział środków z EFRR: 85%, środki z budżetu państwa: 10%, wkład własny: 5%.

Projekt był realizowany w terminie: 1.04.2017- 31.03.2018 r.
W ramach projektu zrealizowano:

- Zmodernizowano turystyczny szlak pieszy po obu stronach granicy. Wydzielono po stronie polskiej na terenie Olchowca z części żółtego szlaku ścieżkę przyrodniczo-kulturową „Olchowiec” i poszerzono ją o część nową, tak aby miała kształt pętli.
- Połączono ścieżkę przyrodniczo-kulturową ze szlakiem żółtym po stronie słowackiej przez szczyt Baranie („górkę”).
- Wyposażono ścieżkę przyrodniczo-kulturową w małą architekturę turystyczną: tablice informacyjne, ławki, miejsce na ognisko z ławkami, kierunkowskazy, drogowskazy.
- Stworzono mobilny przewodnik z wykorzystaniem nowoczesnej technologii opartej na działaniu w terenie nowoczesnych nadajników radiowych (Bluetooth) tzw. „beaconów” umożliwiającego turystom niezorganizowanym (rodziny, grupy przy-

OŚRODEK KULTURY W DUKLI ZAPRASZA NA

DZIEŃ BALETU

sala widowiskowo-teatralna Ośrodka Kultury w Dukli

22 kwietnia 2018r.

godz 16.00

„PUDEŁKO Z ZABAWKAMI”

WIDOWISKO BALETOWE

W WYKONANIU 3 GRUP WIEKOWYCH
„SZKÓŁKI BALETOWEJ” DZIAŁAJĄCEJ
PRZY OŚRODKU KULTURY W DUKLI

ściół, uczniowie) odkrywanie atrakcyjnych miejsc i edukacje przyrodniczo-historyczną w terenie. Umieszczono nadajniki po obu stronach granicy.

- Wydano przewodnik po ścieżce przyrodniczo-kulturowej zawierający opisy przyrody i atrakcje historyczne i kulturowe (15 przystanków) w nakładzie 2 tys. sztuk. – trójjęzyczny (języki: polski, słowacki, angielski).
- Wydano ulotkę informacyjną o przystankach na ścieżce w nakładzie 10 tys. sztuk - trójjęzyczną (języki: polski, słowacki, angielski).
- Wydano ulotkę informacyjną przez partnera słowackiego o szlaku i Wyšnej Pisanej w nakładzie 5 tys. szt. - trójjęzyczną (języki: polski, słowacki, angielski).
- Zorganizowano wydarzenie promujące modernizację szlaku i powstanie ścieżki przyrodniczo-kulturowej „Olchowiec”.

Projekt „Przez górkę do sąsiada” realizowany przez gminę Dukla – partnera wiodącego i Obec Vyšná Pisaná- partnera słowackiego jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Program Współpracy Transgranicznej INTERREG VA Polska – Słowacja 2014-2020 oraz budżetu państwa w 5%.

Svidník
Słowacja

Całoroczny areał

Poniedziałek: dzień sanitarny
Wtorek: 13:00 - 20:00
Środa: 13:00 - 20:00
Czwartek: 13:00 - 20:00
Piątek: 13:00 - 21:00
Sobota: 10:00 - 21:00
Niedziela: 10:00 - 20:00

basen relaksacyjny, basen z masażem, grotta solna,
kąpiel kneipa, 5 sauny, kawiarnia, atrakcje dla dzieci

P PARKING GRATIS

WIFI GRATIS

Bardejovská 37, Svidník

www.aquaruthenia.sk

Bezpieczny senior - warsztaty

Zajęcia warsztatowe z podstaw udzielania pierwszej pomocy

W spotkaniu uczestniczył burmistrz Dukli Andrzej Bytnar i naczelnik Wydziału Prewencji KWP w Rzeszowie mł. insp. Piotr Kluz

Warsztaty podsumowali Mirosława Widurek i Adam Faustus

Zwycięska drużyna SP Dukla. Od lewej stoją: Kornelia Sysak, Julia Sajdak, Wiktoria Szymańska, Paulina Jakiela, Wiktoria Paszek, klęczące od lewej Ola Jurczyk, Maja Szwał, Daria Rajchel, Julia Szczurek

Pierwsze miejsce Szkoły Podstawowej w Dukli

Drużyny siatkarek: (od lewej) Iwla, Łęki Dukielskie, Jasionka, Dukla z opiekunami